

| VRBÁTKY | DUBANY | ŠTĚTOVICE |

Triangl

www.vrbatky.cz

17
2015

Slovo úvodem

Dobrý den vážení čtenáři.

Nevíme, jak vám, ale nám je oslovení čtenář milé. To proto, že v době internetu a různých webových vyhledávačů, webových stránek (kdo nemá stránku, jakoby nebyl), twitterů, facebooků, googlů a blogů a bůhví jakých dalších vymožeností, se slovo čtenář, odvozené od čísti si, téměř vytrácí. Prostě vývoj nezastavíš.

Do rukou se vám dostalo další, již sedmnácté rozšířené číslo každoročního obecního časopisu Triangl. Toto číslo Trianglu je tak trochu vyjímečné. Celý svět letos slavil 70. výročí konce 2. světové války. Proto jsme se i my rozhodli věnovat tomuto výročí velkou část obsahu časopisu. Téměř nikdo z nás již hrůzy války nepamatuje. Proto chceme pomoci výpisů z místních kronik, svědectvím potomků

nebo dobovými fotografiemi alespoň trochu připomenout, jak se válka dotkla našich obcí. Hluboce se klaníme odvaze a odhodlání všech těch, co hrůzy války, při které na celém světě zahynulo přes 60 miliónů lidí, prožili.

Stejně jako minulá čísla, i toto jsme, a to v rozšířeném složení redakce, připravovali pro vás tak, abyste si v něm jako obvykle prostě jen příjemně počteli, dověděli se, co je v obci nového nebo co se připravuje. Tak jak už jste si na Triangl zvykli.

Věříme, že si najdete pár chviliek a časopis si v klidu přečtete a pobavíte se u něj. A o to jde.

S přáním pěkného prožití svátků vánočních a pevného zdraví v novém roce

redakce

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, čtenáři našeho obecního časopisu!

V závěru roku se znovu zamýšlíme nad tím, co pro naši obec a její občany letošek znamenal. Nově zvolené zastupitelstvo připravilo rozpočet obce na tento rok, který jsme se snažili jako vždy splnit.

Bohužel musím konstatovat, že nově zvolení zastupitelé nepracují pro obec tak zapáleně, jako zastupitelé v minulých dvou volebních obdobích. Jejich pracovní vytížení v rámci svých povolání a podnikatelských záměrů je takové, že prostě nemají čas se naplno a odpovědně věnovat práci pro obec.

Přestože se vždy snažíme potřeby obce naplnit přednostně z různých dotačních titulů, jsme limitováni

centrálně řízeným systémem dotací, jejichž účel nemusí být vždy totožný s naším. Proto jsme nadšeně připravili podklady pro žádost o dotaci z Regionálního operačního programu EU, který byl vyhlášen v měsíci březnu opět na fyzickou revitalizaci veřejných prostranství. Žádali jsme o peníze na rekonstrukci Štětovic, kterou jsme měli zařazenu do rozpočtu letošního roku. Abychom co nejvíce využili nabízené finanční prostředky, rozšířili jsme projekt obnovy Štětovic mimo plánovanou rekonstrukci chodníku, výstavbu nové bezpečné autobusové zastávky, parkovacích míst kolem obecní budovy školy a cesty za „humny“ o komplexní řešení zbývajících částí Štětovic, které doposud nebyly obnoveny. Předložili jsme žádost v celkové hodnotě 5 mil. Kč, která obsahovala navíc výstavbu nové

Vydavatel: Obec Vrbátky

Redakce: Tomáš Hrbata, Hana Kulhajová, Jana Tajovská, Martina Stoklásková, Jiří Voithl

S obsahem časopisu byla seznámena Rada obce Vrbátky

Grafická úprava: Milan Matoušek

Tisk: Trifox Šumperk

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů jednotlivých článků. Redakce si vyhrazuje právo na drobné stylistické úpravy textu.

Triangl, 17. ročník, 2015

Triangl

cesty od točny k farmě na obecních pozemcích, vybudování parkovacích míst kolem cesty na Hrdibořice a výměnu 20 starých světel za nové úsporné LED osvětlení. Bohužel nám bylo v květnu sděleno, že pro nedostatek finančních prostředků a převis žádostí, nebyl náš projekt vybrán regionální radou k realizaci. Jelikož jsme již měli připraveno výběrové řízení na stavební firmu, rozhodli jsme jej provést dle požadavků regionální rady, ale rozsah prací jsme dodatkem ke smlouvě upravili na variantu stanovenou rozpočtem obce na rok 2015. To bylo důležité pro další vývoj projektu. Koncem srpna nás totiž úřad regionální rady oslovil s nabídkou provedení projektu dle původní žádosti, protože při inventuře finančních prostředků zjistili najednou převis 100 mil. Kč!?! Oslovili jsme stavební firmu, která nám práce provádí, jestli je schopna dostat původního širšího rozsahu prací. I když firma měla již mezi tím nasmlouvané další zakázky, vyšla nám vstříc a slíbila, že v upraveném harmonogramu práce zrealizuje. Jsem velmi rád, že hodně občanů Štětovic využilo výhodnou nabídku obce vybudovat vjezdy ke svým domům, aby se zlepšil a sjednotil vzhled naší obce a chtěl bych se tímto omluvit občanům za změny rozsahu a průběhu prací, které byly způsobeny právě možností získat významnou dotaci ve výši 85% hodnoty díla, která byla podmíněna naplněním původně předloženého projektu.

V rámci úprav veřejných prostranství a zabezpečení bezbariérového přesunu občanů jsme ještě v Dubanech přebudovali chodníky na Trávníkách, parkoviště

u hřbitova, obnovili za částečné spoluúčasti farní rady padající zeď kolem fary a postavili chodník k novým domům na Margelíku. Ve Vrbátkách byla vyasfaltována místní komunikace od hřiště k domu pro seniory, předělán chodník k Centru volného času a zdraví i odstraněn panelový chodník kolem železniční trati. Tam je potřeba přemístit původní elektrické sloupy nyní už jen pro veřejné osvětlení a vybudovat obslužnou místní komunikaci pro přístup do zahrad sídliště.

Abychom pokračovali v průběžné péči o kulturní a sakrální památky, zajistili jsme z dotace ministerstva pro místní rozvoj opravu padajícího kříže před kaplí ve Štětovicích a z prostředků obce opravu poškozeného kříže u parkoviště před hřbitovem i nevhodně restaurovaného kříže před kostelem v Dubanech.

Z mnoha kulturních a společenských akcí organizovaných kulturní komisí obce je potřeba vyzvednout výborně organizované kácení máje a dětský den, připravenou výstavu historických věcí ve Školícím centru při dožínkových oslavách, reprezentační obecní ples a karneval masek pro děti i dospělé.

Pro příjemný život občanů v naší obci je toho potřeba uskutečnit ještě hodně. Věřím však, že za přičinění nás všech se to bude dále dařit a naše obec se stane příjemným a vyhledávaným místem života.

Do nového roku 2016 Vám přeji hodně štěstí, zdraví, lásky a spokojenosti v osobním životě.

Ivo Zatloukal, starosta obce

Doplňný seznam starostů Duban

V minulém čísle jsme zveřejnili seznam bývalých zastupců jednotlivých obcí; zejména jejich starostů. Bohužel se nám nepodařilo sehnat kompletní údaje. Čerpali jsme informace od pamětníků, kteří starosty zažili nebo o nich slyšeli z vyprávění. Byli jsme vděční, když vyprávění podložili i dobovou fotografií.

Naším cílem je mít kompletní seznam všech představitelů našich obcí i s fotografiemi. Bylo nám zřejmé, že tyto informace není možno sehnat během několika týdnů a jsme vděční za každého čtenáře, kterého náš záměr natolik zaujal, že je ochoten poskytnout doplňující informace.

Ozval se nám pozorný čtenář, který nám zpracoval kompletní seznam všech starostů Duban a to dokonce od roku 1850. Bohužel, nechce zde být jmenován. Ale i tak mu co nejvíce děkujeme. A jako poděkování bude mít na obci knihu „Zítra bude líp“ od Zdeny Kaprálové.

redakce

DUBANY

Bartoloměj KVAPIL	1850–1854
Arnošt NAKLÁDAL	1854–1864
Jan SPURNÝ	1861–1871
František SEDLÁK	1871–1891
František SVOZIL	1891–1900
Ignác SEDLÁČEK	1900–1902
Josef SEDLÁK	1903–1909
Josef OŠŤÁDAL	1904–1923
Hynek VEČEŘA	1923–1929
František SEDLÁČEK	1929–1936
František ZAPLETAL	1936–1942
Josef SMÉKAL	1942–1945
Jan ROŽEK	1945
František FRANC	1945–1946
Josef KECLÍK	1946–1950
Josef SLAMENEC	1950–1952
František KRYL	1952–1957
František PROCHÁZKA	1957–1961

Galerie osobností obce

Letos vás, vážení čtenáři, v rubrice Galerie osobností obce chceme seznámit s dámou, pro kterou společenský život v obci a zejména práce pro ostatní a pro obec znamenala a stále ještě znamená velkou část jejího života. Upřímně, ti z vás, kteří znáte paní Marii Pluskalovou, se s jejím profilem určitě seznamovat nemusíte. Paní Pluskalová totiž natolik přirostla k dění v obci, že je pro většinu z nás nepřehlédnutelná. A ti ostatní, většinou asi mladí obyvatelé, mají možnost krátce se zde seznámit s člověkem opravdu vyjimečných vlastností.

Rodina paní Pluskalové se přistěhovala do Vrbátek, když jí bylo 9 let. Základní školu vychodila tedy již zde. Po škole se vyučila pánskou křejčovou. Už na škole se zapojovala do různých kroužků, zejména pak do družstva mladých dobrovolných hasičů. Od 16ti let pak byla členkou Sboru dobrovolných hasičů ve Vrbátkách a později velitelkou ženského družstva.

Pod jejím vedením družstvo žen vyhrávalo postupně soutěže v Soběsukách, Drahanech, Biskupicích a jinde. Paní Pluskalová ráda vzpomíná, jak tehdejší hasičský sbor pořádal třeba vyhlídkové lety letadlem 1. června na den dětí, nebo akce k mezinárodnímu dni žen a další.

Její aktivitu u hasičů nepřerušila ani vážná nemoc, která ji postihla. Jako samoživitelka se nespokojila s invalidním důchodem a udělala si sanitární kurz. A jako sanitárka pak pracuje, jak je u ní typické, pro potřebu jiných v prostějovské nemocnici. Stále více se zapojuje do veřejného života. Od roku 1971 do roku 1990 je paní Pluskalová poslancem místního národního výboru a členkou rady MNV. Je členkou sociální komise a dlouhá léta navštěvuje s přáním od obce naše seniory při jejich životních výročí.

Je členkou Svazu žen a pokladníkem v Červeném kříži. Angažuje se při tzv. akcích „Z“ té doby, jako bylo např. stavba školky nebo obchodu Jednota. Je členkou farní rady za obec Vrbátky. Mnoho let pomáhá pozůstalým se zařizováním pohřbů pro zesnulé spoluobčany. Přes 30 let se stará o kapli ve Vrbátkách a velmi pomohla při její poslední rekonstrukci. Radost jí udělaly i první svatby a křtiny v renovované kapli.

Při povídání si s paní Pluskalovou je vidět, jak ji veřejná činnost bavila a baví. Jak vše dělala s láskou, i když ne vždy vše probíhalo idylicky a bez problémů.

Za všechnu tu práci, obětavost a starost o věci veřejné chceme paní Pluskalové poděkovat a popřát spousty zdraví a elánu do dalších let. Svým veřejným životem je příkladem pro mladou, nastupující generaci správců obce.

redakce

Zlatá svatba manželů Šustrových ze Štětovic.

HORNÍ ŘADA ZLEVA: Velitelka družstva Marie Pluskalová, Marie Novotná, Ludmila Hladišová, Ludmila Vraštilová.

SPODNÍ ŘADA ZLEVA: Ludmila Müllerová, Jana Daňková, Marie Pospíšilová

Využití evropských peněz v naší škole

Naše škola uspěla v získání grantových prostředků v rámci Výzvy č. 56, Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v oblasti 1.1 – Zvyšování kvality ve vzdělávání, vyhlášenou MŠMT v dubnu letošního roku. V rámci podporovaných aktivit jsme si vybrali dle požadavků i možností naší školy dvě klíčové aktivity – Čtenářské dílny a Zahraniční jazykově vzdělávací pobyt pro naše žáky. Celkově tak naše škola získala finanční dotaci ve výši 251 942,- Kč.

Čtenářské dílny jsou realizovány ve 4. a 5. ročníku pod vedením Mgr. Radky Faltýnkové a v 6. a 7. ročníku pod vedením Mgr. Šárky Zachrdlové a jsou zaměřeny na podporu čtenářské gramotnosti a zkvalitnění čtenářství. Díky tomuto projektu bylo zakoupeno 460 ks knih, které naplnily novou žákovskou knihovnu a budou aktivně využívány nejen ve čtenářských dílnách, ale i v ostatních hodinách českého jazyka a literatury v dalších ročnících.

Ve dnech 20. 9. – 26. 9. 2015 se deset žáků II. stupně společně s paní učitelkou Mgr. Kateřinou Hurtíkovou, Ph.D. vydalo na krásný, leč náročný jazykový pobyt do Anglie. Již samotný výběr „účastníků zájezdu“ nebyl jednoduchý. Rozhodující nebyl ani vynikající prospěch

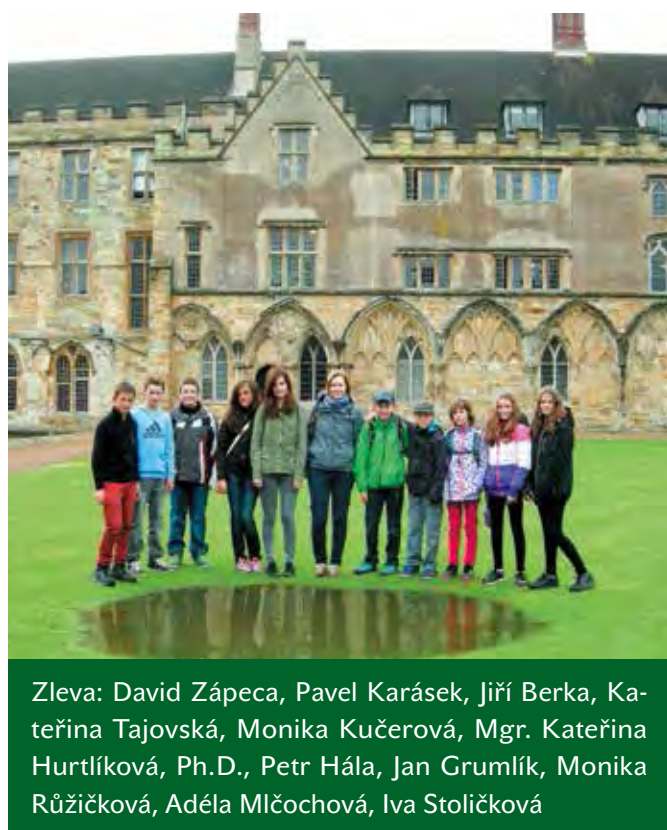
v anglickém jazyce, ale celkově výborné studijní výsledky. Místem pobytu bylo malebné přímořské městečko Hastings, kam se žáci dopravili díky cestovní agentuře Albion autobusovou dopravou. Každý den byl pro žáky připraven nabitý program. Dopoledne žáci procvičovali své jazykové znalosti v tamější škole. Pracovali s pracovními listy a zdokonalovali své komunikační dovednosti. Všem se jazykový kurz velice líbil, zejména vstřícnost lektorů, jejich jazyk, způsob komunikace a střídání různých forem a metod výuky i propojení slovní zásoby s gramatikou. Všichni se, podle svých slov, naučili něco nového. Každý den po obědě ve školní jídelně vyráželi za památkami a zajímavými místy ve Velké Británii. První den navštívili samotné městečko Hastings, jeho historické centrum, rybářské muzeum, mořské akvárium, hrad a pašerácké jeskyně. Další den navštívili nedaleké město Battle, kde se roku 1066 odehrála známá bitva u Hastingsu, shlédli dramatizaci bitvy místními žáky a prohlédli si sbírky v muzeu Yesterday's World. Den třetí vyrazili do přírody. Procházeli se po krásných útesech Seven Sisters a také po pláži ve městě Eastbourne. Předposlední den navštívili město Brighton. Obdivovali krásy královského sídla Royal Pavilion, nejstaršího mořského akvária Sea Life ve Británii a prošli se po půlkilometrovém zábavním molu v Brighton Pier. Poslední den vyrazili do hlavního města Velké Británie, do Londýna. Díky slunečnému počasí mohli obdivovat mnoho londýnských památek nejen z vrcholku London Eye, ale i bezprostředně procházkou kolem nich: Houses of Parliament, Big Ben, Westminster Abbey, St. James Park, Buckingham Palace, Trafalgar Square, náměstí Piccadilly Circus, Covent Garden a mnoho dalších. Výlet zakončili projíždkou na lodi po řece Temži, z které viděli pevnost The Tower a Tower Bridge.

Večery a noci žáci sice vyčerpaní, ale plni nezapomenutelných dojmů a zážitků trávili v prověřených anglických rodinách, kde měli možnost poznat jinou kulturu a jejich zvyky.

Celkově jazykově-vzdělávací pobyt hodnotíme velmi kladně. Žáci dostali příležitost rozšířit si své jazykové znalosti a dovednosti v cizojazyčném prostředí, poznat kulturu a životní styl ve Velké Británii.

Pokud bude další příležitost využít podobně zaměřených aktivit, zcela jistě se jich zúčastníme.

Zeptali jsem se našich žáků, jak se jim pobyt v Anglii líbil a co nejvíce:

Zleva: David Zápeca, Pavel Karásek, Jiří Berka, Kateřina Tajovská, Monika Kučerová, Mgr. Kateřina Hurtíková, Ph.D., Petr Hála, Jan Grumlík, Monika Růžičková, Adéla Mlčochová, Iva Stoličková

Jan Grumlík, 6. ročník: V Anglii se mi nejvíce líbil London Eye. Líbil se mi stravovací pořádek, památky a výhledy z různých kopců. Nejlepší bylo vstávat až v osm hodin.

Petr Hála, 6. ročník: V Anglii se mi moc líbilo. Největší zážitky jsem si přivezl z Londýna. London Eye, Big Ben a londýnské taxíky byly senzační. Také se mi líbila všechna muzea, podmořské akvárium a jiná architektura anglických domů, zejména barevnost vstupních dveří.

Monika Růžicková, 7. ročník: Líbilo se mi londýnské oko – London Eye. Taky se mi líbil Big Ben a cesta na trajektu. No byl to celkem dost dobrý výlet a ráda bych si to zopakovala.

Kateřina Tajovská, 7. ročník: V Británii se mi nejvíce líbily dvě věci. Útesy Seven Sisters, ze kterých byl nádherný výhled na moře a krásné zelené svahy a návštěva Londýna, ve kterém jsme vystoupali na London Eye, viděli jsme Big Ben, šli jsem kolem sídla královny Alžběty a lodí jsme podjeli Tower Bridge. Kromě toho jsme chodili do školy. Ve škole bylo příjemně, měli jsme dobré učitele. Rodina byla milá a dobře tam vařili. Výlet do Anglie se mi velice líbil.

David Zápeca, 7. ročník: Líbilo se mi, že jsme bydleli blízko školy. V Londýně se mi líbilo Londýnské oko a plavba po řece Temži. A zjistil jsem, jak na tom jsem v angličtině. Hezké město byl i Brighton. Anglie je hezká země a chci se tam zase někdy podívat.

Jiří Berka, 8. ročník: V Anglii se mi nejvíce líbil přístup učitelů ve škole, byli hodní a dalo se s nimi mluvit. Potom všechny památky, muzea atd., všechno moc zajímavé. A naše náhradní rodina byla taky hodná a po celou dobu tam byla zábava.

Pavel Karásek, 8. ročník: V Anglii se mi líbilo hodně. Hlavně v Londýně a na útesech Seven Sisters. Byli jsme

v dobré rodině, takže jsme měli i dobré ubytování. Celkově to byl jeden z mých nejlepších výletů.

Adéla Mlčochová, 8. ročník: Nejvíce se mi líbil Londýn, zejména London Eye. Potom se mi líbilo v mořských akváriích a na zábavním molu v Brightonu, kde jsme byli na horské dráze.

Iva Stoličková, 8. ročník: V Anglii se mi moc líbilo. Cesta byla sice moc únavná, ale stálo to za to. Viděli jsme spoustu významných památek. Ve škole mě to bavilo, počasí se nám celkem vydařilo a byla tam sranda. Byla jsem s Adélou ubytovaná v muslimské rodině, kde měli 5 dětí. Rodina byla milá, ale v domě měli docela velký nepořádek.

Monika Kučerová, 9. ročník: Škola, kam jsme chodili, byla pěkná, učitelé byli příjemní, obědy byly lepší než v naší jídelně. V rodině se mi líbilo, dobře vařili. Nejvíce se mi líbilo v Londýně.

Vlasta Hrbatová, zástupkyně ředitele školy

Z dění v mateřské školce

Víte, že:

Kapacita MŠ je již několikátým rokem téměř zaplněna?

V letošním školním roce je do MŠ zapsáno 96 dětí. Aby měly všechny děti stejné podmínky ke vzdělávání, budou děti při zápisu na školní rok 2016/2017 přijímány do jednotlivých tříd do počtu 24 dětí a v Dubanech do počtu 20 dětí. Po naplnění všech 4 tříd MŠ počtem 24, budou přijímány děti do Vrbátek až do počtu 28. Zápis do MŠ se bude konat dne 17. 2. 2016.

Děti z Kořátek reprezentují již třetím rokem naši MŠ na Prostějovské mateřince?

Za to jim patří velká pochvala. Svoje vystoupení předvádějí i na vystoupeních pro rodiče i občany naší obce. Již teď se těšíme na jejich další vystoupení.

Některé děti ze Včeliček strávily noc společně s paní učitelkou v MŠ?

Byl to pro děti zajímavý prožitek, trávit podvečer i noc ve své třídě. Děti měly možnost si užít kamarádů, školky i paní učitelky v menší skupině.

Předškolní třída prohloubila spolupráci s dětmi z MŠ Biskupice?

Vzájemná setkání, plná her a zábavy dávají dětem možnost navázání kamarádkých vztahů s možnými spolužáky v nadcházející 1. třídě.

Nás těší, že spolupráce s KPŠ se utužuje?

Již každoročně na schůzce s rodiči nově přijatých dětí dostanou rodiče, kteří se schůzky účastní, praktický dárek na uvítanou. KPŠ kupuje předškolním dětem knížky jako vzpomínku na MŠ. Přispívá dětem na vzdělávací aktivity, hračky i pomůcky.

Děti předškolní třídy již druhým rokem navštěvují Doprvní hřiště v Prostějově?

Návštěvy dopravního hřiště absolvují na podzim a na jaře. V jarních termínech s dětmi z předškolní třídy jezdí i předškolní děti ze Včeliček i Kořátek. Děti se naučí, jak se mají správně chovat na silnici, zopakují si dopravní značky a jízdu na kole, motokáře, koloběžce a odrážedle.

Naše MŠ spolupracuje s SDH Štětovice již 15. rok?

Tato spolupráce se stala již tradiční. V začátcích hasiči ze Štětovic poskytovali sponzorské dary a ukázky hasičského zásahu jen dětem ze Štětovic. V průběhu 15 let se spolupráce rozvinula. Hasiči každoročně připravují pro děti ze všech pracovišť Hasičský den, na který se děti moc těší. Hasiči dětem nachystají stanoviště s plněním úkolů. Mezi nejoblíbenější patří střelba ze vzduchovky, stříkání hadicí na cíl nebo poskytování první pomoci. Děti se zábavnou formou naučí, jak zavolat někoho, kdo jim pomůže v těžkých situacích. Hasiči neopomenou děti obdarovat nejen něčím sladkým, ale i poučným. Hasičům patří veliký dík.

Kladně hodnotíme i vzrůstající spolupráci se ZŠ, hlavně s 1. třídou ZŠ?

Již několikátý rok chodí předškoláci ze všech pracovišť společně na návštěvu do 1. třídy ZŠ. Děti ze školy mají přichystaný bohatý program. Školáčky se seznamují s prostředím ZŠ, s paní učitelkou a potkávají se s bývalými kamarády ze školky. Již druhým rokem jezdí společně s dětmi ze ZŠ na výlety do ZOO a plny radostí si prožijí se školáky celé dopoledne. Rozvoj spolupráce se základní školou velmi oceňujeme, protože umožňuje předškolákům ulehčit vstup do 1. třídy.

Předškolní děti reprezentují školu při společném vystoupení se ZŠ při Zpívání u vánočního stromu?

A nejen to, vystupují v obecním rozhlase o Vánocích a Velikonocích.

Dětem z předškolní třídy zařazujeme vzdělávání co nejčastěji v přírodě?

Již tradičně děti jezdí autobusem do Hrdibořic. Zpáteční pěší cesta s batůžky na zádech je pro ně lákavá. Děti poznávají nové rostliny, pozorují hmyz lupami, učí se, jak naslouchat přírodě a jak se k ní dobře chovat. Radost z opékání párků nad ohněm na Svárově je znatelná. Letos děti absolvovaly i poznávání lesa, lesní přírody ve vzdělávacím programu pro předškolní děti na Kopečku. Formou her se děti naučily rozeznávat stromy, jejich plody, některá lesní zvířata a zopakovaly si i to, jak se o les mají starat.

Již třetím rokem děti navštěvují firmu DDsport v Dubanech?

Exkurze ve firmě obohacuje děti o poznání procesu návrhu a šití sportovního oblečení. Z exkurze si děti odnášejí drobné dárky i sponzorský dar, který firma dětem věnuje.

Děti poprvé navštívily Cukrovar Vrbátky a.s.?

Měly možnost vidět přímo, jak se z řepy vyrábí cukr. Celým procesem výroby je prováděl a vhodně jednotlivé části výroby komentoval pracovník z cukrovaru. Pro děti to byl neopakovatelný zážitek, při kterém získaly nové poznatky a vědomosti spojené se sladkou ochutnávkou.

U Berušek začal nový hudebně pohybový kroužek?

Z důvodu velkého zájmu, jsme museli omezit docházku dětí až od 4 let. Nebylo by možné kroužek provádět s velkou skupinou tak malých dětí.

Některé děti z MŠ se účastnily Logické olympiády?

Tato soutěž je pořádána každoročně celorepublikově Mensou ČR. Předškolní děti registrují rodiče. Doma si děti přes počítač mohly vyzkoušet nominační kolo. V Prostějově následně proběhlo okresní kolo, ve kterém se na 4. místě umístila Tereška Tajovská ze Sluníček.

Chystáme první sportovní olympiádu ve Štětovicích?

Proběhne v průběhu května ve třídách MŠ. V červnu se děti ze všech tříd setkají na zahradě ve Štětovicích. Děti nebudou soutěžit, ale prověří si své pohybové dovednosti a setkají se svými kamarády.

Doufáme, že jste se dozvěděli zajímavé informace o naší mateřince. Rády bychom touto cestou poděkovaly všem rodičům, partnerům a sponzorům za dosavadní spolupráci a všem popřály pohodové Vánoce a šťastný celý nový rok 2016.

Za kolektiv mateřské školy Milena Zapletalová

Centrum volného času

Volňásek si stejně jako v minulých letech drží vysokou latku nabídky kroužků pro děti i večerních aktivit pro dospělé. Od září jsme se rozloučili s kroužkem břišních tanců pro děti, který probíhal bez přestávky již od ledna 2009 pod vedením slečny Martiny Stokláskové. Páteční pohybové odpoledne se nám ale podařilo nahradit modernější taneční variantou. Klárka Zachrdlová se věnuje ve dvou hodinách tanečním i sportovním hrám a tanečním sestavách v moderních rytmech pro menší i větší děvčata.

Snažíme se pomáhat i maminkám a tatínkům dětí z mateřské školky ve Vrbátkách, které navštěvují čtvrtétní kroužek Minivolňásek a páteční taneční kroužek v CVC. Po domluvě s námi a s paní učitelkou ve školce vyzvedáváme děti před kroužkem ze školky a šetříme tak rodičům čas i starosti.

Volňásek a vedoucí jeho kroužků se také podílí na přípravě dětského dne, drakiády a rodinných soutěží, připravuje mikulášskou nadílku pro děti, velikonoční i předvánoční vyrábění apod. Chtěli bychom moc poděkovat všem, kteří nám pomáhají s přípravou, výrobou kostýmů a dekorací a také se samotnou aktivní účastí na stanovištích. Příprava všech akcí je velmi časově i organizačně náročná, ale radost dětí a rodičů vše vynahrazuje a žene nás

vpřed. Tím více nás ale mrzí, když slyšíme o nespravedlivém hodnocení, sobeckosti či podjatosti soutěží pro děti.

Opravdu dbáme na to, aby bylo hodnocení spravedlivé, aby byly děti rozděleny do kategorií podle věku a aby každý, kdo se zúčastní, dostal alespoň malou sladkost za snahu. Tímto bychom také chtěli vyzvat každého, kdo má zájem nám pomoci – vymýšlením soutěží, vyráběním kulís a kostýmů, ale i více, budeme rádi za každou ruku, kterou budete moci přiložit k dílu.

Šťastný nový rok vám přeje Volňásek!

Jak se dříve žilo a hospodařilo?

Z myšlenky Jitky Šálkové uspořádat výstavu „Jak se dříve žilo a hospodařilo“ jsme byli všichni nadšeni. S dostatečným předstihem jsme vyzvali naše občany k zapůjčení všelijakých předmětů a fotografií po našich babičkách a prababičkách a začali jsme prohledávat i naše vlastní půdy. Reakce občanů na výzvu byla ale bohužel z počátku jen velmi malá.

Díky zájmu několika akčních obyvatel, např. Ivany Niklové, která pomohla zejména s přímým oslovením starších rodin s hlubšími kořeny v našich obcích, či Zlatky Mádrové, se nám nakonec podařilo na výstavu získat opravdové poklady. O tom jste se ostatně všichni přesvědčili u příležitosti tradičních vrbáveckých dožínek. Shlédnout jsme mohli nejen staré hospodářské nástroje, kuchyňské vybavení starší i 100 let, vybavení dětských pokojíků i lékařské ordinace, ale především spoustu historických fotografií k zavzpomínání. Výstavu navštívily desítky více či méně nadšených zvědavců a první zářijový týden také všechny třídy základní školy.

Mnozí návštěvníci se rozpovídali, jaké poklady skrývají jejich půdy a stodoly a nabídli nám také jejich zapůjčení při dalších výstavách a někteří i darování těchto starožitných předmětů. Nezbyvá nám tedy než zapřemýšlet, který objekt v našich obcích bychom mohli využít ke stálé expozici muzea hanácké kultury, která často již z našich domácností mizí. Jistě máme všichni tak trochu pocit, že ty staré krámy již na nic potřebovat nebudeme, ale chceme přece, aby naše děti a děti našich dětí věděly a dokázaly si představit, jak se dříve žilo a hospodařilo, a více si vážily dnešních moderních vymožeností. Proto, prosím, nebojte se na nás obrátit, budete-li moci přispět, ať již menším či větším exponátem, zajímavým nápadem či myšlenkou.

V příštím roce bychom pro vás rádi na dožínky připravili výstavu starých hraček, dětských knížek a potřeb pro děti, abychom si mohli společně zavzpomínat na naše dětství a ukázat dětem, s čím si hráli jejich rodiče a prarodiče. Věřím, že se nám s vaší pomocí podaří uspořádat další výstavu, na kterou budeme dlouho vzpomínat.

Na závěr mi dovoluť jménem kulturní komise poděkovat vám občanům za přízeň, kterou nám věnujete na kulturních a sportovních akcích, všem, kteří nám ochotně pomáhají s jejich organizací, a velký dík patří i celému našemu týmu. Jen tak dál!

Krásné prožití vánočních svátků a v novém roce hlavně hodně zdraví vám přeje Kulturní komise obce Vrbátky.

Za kulturní komisi Martina Stoklásková

Cestovní kancelář Vrbátky

Mnozí z vás možná ani nezaregistrovali, že byla v sobotu 2. května letošního roku od obecního úřadu vypravena zájezdová linka prostějovské FTL na trasu Vrbátky-Vídeň

Vánoční sonet

**Vánoce se kvapem blíží
neví si rady malý Bob
svědomí ho velmi tíží
a radši mlčí jako hrob**

**On ví, že letos hodně zlobil
a často nepsal úkoly
co dělat, když chce stejný mobil
co Franta nosí do školy?**

**Jistě, problém je to vážný!
Ty napsat musíš přání přece
Příště pamatuj si každý –
na kontakt co je na adrese:**

**vánočně zdobený server „Bílý strom“
Ježíšek zavináč nebe tečka kom.**

Pablo Zahradník

a zpět. Původních 14 míst jako doplnění autobusu z Prostějova zdaleka nestačilo zájmu místních. Po prvotním strachu, že celý autobus z Vrbátek zaplnit nezvládneme, následovalo brzy příjemné překvapení. Nakonec jsme odjížděli plně naložení ve složení 52 výletníků, paní průvodkyně a pan řidič.

Tématem zájezdu byla prohlídka historického centra Vídně v jarním kabátu a odpoledne návštěva bývalého letního sídla Habsburků – překrásného zámku Schönbrunn, jeho rozlehlých zahrad, popřípadě nedaleké zoologické zahrady. Během cesty deštivé počasí se naštěstí po příjezdu do Vídně umoudřilo a příjemně strávenému dni nezabránilo ani několik občas se ztrácejících společníků. Po dopolední procházce kolem Hofburgu, národních muzeí, divadel, orloje a prohlídce Stefansdomu v centru města nás autobus dovezl až v zámku Schönbrunn. Okouzující interiéry i zámecké zahrady a altánky nám doslova učarovaly a jen s těžkým srdcem jsme se vraceli zpět domů.

Už při odjezdu z Vídně mi bylo jasné, že si vrbatecký zájezd musíme zase příští rok zopakovat. Na příští květen je prozatím zamýšlen zájezd do dalšího hlavního města našich sousedů – Bratislavy. Pokud byste měli další zajímavý námět na jednodenní jarní výlet pro všechny věkové kategorie našich občanů, podělte se o něj s námi. Sláva nazdar výletu...

Za kulturní komisi Martina Stoklásková

Ze vzpomínek našich rodáků

Štětovický mlýn

Na letošní dožínkové výstavě „Jak se dříve žilo a hospodařilo“ jsem si všimla obrazu, který zachycoval štětovický mlýn. Velmi mě tento obraz zaujal, protože současná podoba mlýnu i parku se od té doby hodně změnila. A protože si myslím, že nejen mě by zajímalo něco z historie mlýna, napadlo mě zeptat se štětovického rodáka p. Miloslava Korhoně.

Jak vypadal mlýn a jeho okolí za dob vašeho mládí?

Dříve vedl k mlýnu mlýnský náhon, který vedl od cukrovaru k Hrdibořicím a za Hrdibořicemi se vléval do Blaty. Mlýnský náhon nejenže poháněl mlýnské kolo, ale sloužil i jako plavisko pro koně. A v zimě jsme tam my kluci bruslivali a v létě se tam koupali. K mlýnu patřily ještě další hospodářské budovy jako šroťák či strojovna, stály za mostkem směrem k dnešní čističce, jak je vidět na fotografiích. A za nimi stál ještě menší dům, kde bydleli Juřinovi.

Mohl byste zavzpomínat, jak se dříve na mlýnu žilo a komu mlýn patřil?

Mlýn patřil rodině Fajtové. Pak mlýn vyhořel, rodina se zadlužila a asi proto jej prodala cukrovaru, ale jen hospodářské budovy, obytnou část (tam kde nyní bydlí rodina Dokoupilových) si nechali. Cukrovar měl zájem pouze o vodní právo a mlýn neprovozoval. Asi po dvou letech si mlýn koupil p. Vodička, který jej spravil a začal znovu mlet. Pan Vodička měl mlýn i ve Vrahovicích, ale byl to menší mlýn, tak jej zrušil a mlel jen ve Štětovicích. Mlelo se tu hodně, jezdili sem lidé od Bystročic z Olomoucka,

z Blatce. Dříve bylo mlýnů hodně. Další mlýn byl v Kralicích. Po znárodnění se mlýn zase zastavil a od té doby se již nezprovoznil. V současné době se mlýn pokouší rekonstruovat p. Berka.

Děkuji za milé zavzpomínání, redakce

VRÁTIL SE JEN S TÍM, CO MĚL NA SOBĚ

Několikrát jste zde mohli číst o životě naší rodačky paní Zdeny Kaprálové. Rádi bychom Vám umožnili nahlédnout do dalších těžkých životních zkušeností našich rodáků, kteří byli perzekuováni. Do letošního čísla jsme zařadili velmi smutný příběh našeho občana Jaroslava Gregora. Posuďte sami.

redakce

Etická komise udělila osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu panu Jaroslavu Gregorovi, za veřejné postoje bránící kolektivizaci, kterými v obci Vrbátky v letech 1950 a 1951 projevoval odpor proti kolektivizaci venkova a vystupoval na obranu nezadatelného práva vlastnit majetek a svobodně s ním nakládat, za což byl závažně postižen, čímž naplnil znaky formy odboje a odporu proti komunismu dle § 3 odst. 4 zákona č. 262/2011 Sb.

Pan Jaroslav Gregor se narodil dne 12. 08. 1925 ve Vrbátkách, okr. Prostějov. Vystudoval hospodářskou školu a od roku 1945 samostatně hospodařil na statku v nedalekých Držovicích. Celkovou rozlohou bylo hospodářství Jaroslava Gregora v Držovicích a jeho otce Antonína Gregora ve Vrbátkách jedním z největších v okrese Prostějov a v obci Vrbátky byli Gregorovi vůdčí rodinou mezi rolníky. V roce 1950, tj. v době kdy sílil tlak na kolektivizaci zemědělství, propachtoval Jaroslav Gregor 6,40 ha polností v katastru obce Držovice jiným rolníkům, aby tak snížil svoji odvodovou povinnost zemědělských produktů. Začátkem srpna roku 1951 se ve Vrbátkách konala veřejná agitační schůze za vytvoření JZD, na níž byl přítomen referent zemědělské správy ONV v Prostějově, Ing. Grambal. Jaroslav Gregor i s vědomím, že je již proti němu a jeho otci zahájeno trestní stíhání, na této schůzi vystoupil a vyjádřil se proti snaze místních představitelů komunistické strany vytvořit v obci JZD. Ostatní zemědělce varoval před komunistickou demagogií, aby nedali na nespelnitelné sliby KSČ a nevstupovali tedy do JZD. Kronika obce Vrbátky k tomuto uvádí, že hromadné náborové akce ani osobní agitace neměly na zemědělce v obci žádný vliv.

Po tomto veřejném projevu Jaroslava Gregora následoval tlak tehdejšího totalitního režimu na co nejrychlejší odsouzení členů rodiny Gregorových a eliminaci jejich vlivu na zemědělce v obci Vrbátky. Dne 31. 08. 1951 byla uvalena vazba na Jaroslava Gregora a jeho otce, následující den i jeho matku Filomenu Gregorovou. Dne 14. 09. 1951 byl Jaroslav Gregor při veřejném procesu odsouzen Okresním soudem v Prostějově za spáchání trestného činu sabotáže dle § 85 odst. 1 písm. a) trestního zákona k trestu odnětí svobody v trvání 2 let nepodmíněně, ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 3 let, propadnutí poloviny jmění a peněžitému trestu. Odvolací soud v Olomouci poté dne 04. 12. 1951 vyměřil vyšší trest odnětí svobody v trvání 3 let, vyslovil propadnutí celého jmění a dále vyslovil zákaz pobytu v místě spáchaného činu, a to navždy. Otec Jaroslava Gregora byl stejným rozsudkem odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 8 let, matka Filomena Gregorová k trestu odnětí svobody v trvání 4 let. U obou rodičů Jaroslava Gregora byl rovněž vysloven trest ztráty čestných práv občanských, propadnutí jmění a peněžitý trest. U matky byl rovněž vysloven zákaz pobytu v místě spáchaného činu, a to navždy. Po odsouzení rodiny Gregorových převzal správu nad jejich statkem Místní národní výbor ve Vrbátkách a v červnu roku 1952 posloužil tento statek jako základ pro vznikající JZD.

Netrvalo to dlouho – roku 1951 poslední nádherný srpnový den asi hodinu po poledni, zrovna Gregorovi poobědvali, přišli k nim domů dva příslušníci SNB z Olšan a řekli panu Gregorovi a jeho otci: „Máme vás dovést do Prostějova na bezpečnost, tam se vás na něco chtějí zeptat.“ Gregorovi nevěděli, o co šlo. Protože oba esenbáci přišli pěšky (vedli si kola), zeptali se Gregorových, kde mají auto. Odešli do jejich garáže a tímto autem oba muže odvezli. Maminka Filomena zůstala doma, ale na druhý den ráno pro ni přišli také. Maminka musela odevzdat funkcionáři KSČ klíče od domu.

V domě nikdo nezůstal. Poté, co byli Gregorovi odvezeni, celý dům a veškerý jejich majetek připadl pod správu Místního národního výboru ve Vrbátkách. Zůstalo tam všechno vybavení domu (nádobí, nábytek, potraviny apod.) i dobytek, o který se muselo starat. Zprvu obyvatelé vesnice chodili ke Gregorovým pod záminkou, že se tam budou střídat v péči o dobytek, ale přitom tam kradli. Později se pan Gregor dověděl, jak se lidé hádali o jejich majetek, např. dvě ženy se před jejich barákem tahaly o duchnu. Všechny majetek byl postupně rozkraden. Panu Gregorovi zůstaly jen kalhoty, sako a botky, co měl na sobě v době zatčení.

Úryvek z práce žáků ZŠ Olomouc – *více naleznete na webových stránkách:*

http://www.zs-stupkova.cz/akce/clanky/1053-projekt_z_mista_kde_zijeme/

Trest odnětí svobody vykonal Jaroslav Gregor v nápravně pracovních táborech v prostoru Jáchymova, konkrétně Nikolaj, Prokop, Vykmanov a Ústřední. Z výkonu trestu byl propuštěn dne 31. 08. 1954.

Etická komise má za prokázané, že pan Jaroslav Gregor výše uvedeným jednáním spočívajícím ve snaze zabránit konfiskaci majetku ze strany tehdejších orgánů veřejné moci a komunistické strany (například propachtováním části obhospodařované půdy od roku 1950), zejména však vystoupením na agitační schůzi za založení JZD v první polovině srpna roku 1951 ve Vrbátkách, vyjadřoval veřejně své postoje bránící kolektivizaci v obci Vrbátky, čímž projevoval odpor proti kolektivizaci a tím i proti komunistickému režimu v Československu a vystupoval na obranu nezadatelného práva vlastnit majetek a svobodně s ním nakládat, a byl i za tyto své postoje závažně postižen, a to jednak uvězněním a dále nuceným vystěhováním svým i své rodiny z místa svého bydliště. Tímto jednáním naplnil pan Jaroslav Gregor znaky formy odboje a odporu proti komunismu dle § 3 odst. 4 v návaznosti na § 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.

Zdroj: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/eticka-komise-cr/oceneni-ucastnici/oceneny-ucastnik-odboje-a-odporu-proti-kunismu-etickou-komisi---jaroslav-gregor-123396/>

Chcete, aby se vaše děti více hýbaly? Pošlete je zacvičit si do sokolovny!

Každé pondělí od podzimu do léta probíhá sokolské cvičení s dětmi pod vedením Jitky Kawijové a Hany Dlouhé. Děti mají možnost si zacvičit na náradí a protáhnout si tělo. V době, kdy venku není příznivé počasí, je to jedna z mála aktivit, které děti mohou mít. Kontakt: **732 357 316**.

Po více než ročním úsilí se podařilo od letošního podzimu zorganizovat pravidelné tréninky sebeobrany pro dospělé. V současné době máme 15 členů, mezi nimi najdeme jak zkušenější tak i úplné začátečníky. Nábor nových členů bude možný od ledna. Kontakt: **Vasa.Kovar@seznam.cz** Václav Kovář

Dostala se nám do rukou velmi pěkná dobová fotografie vrbátekých fotbalistů. Pokud někdo z vás poznává členy někdejšího týmu, prosím, napište nám jejich jména. Odpověď, prosím, zanechte na obecním úřadě. Pokud se podaří odhalit jména na fotografii, otiskneme je v příštím vydání Trianglu.

Děkujeme – redakce

70 let od války v našich obcích

V letošním roce jsme si připomněli 70. výročí ukončení druhé světové války. K této události bylo publikováno mnoho článků a rozhovorů s pamětníky válečného období. Došlo i na zveřejnění některých dosud málo známých skutečností. Mohli jsme zhlédnout spoustu dobových záznamů a rekonstrukcí válečných událostí.

Při přemýšlení o obsahu letošního vydání Trianglu nás v redakční radě napadlo, že by bylo zajímavé podívat se na to, jak se dramatické období a zejména konec války dotklo obyvatel našich obcí. Jak právě oni prožívali tuto nelehkou dobu. No, a kde jinde čerpat informace než v místních dobových kronikách.

Začneme třeba tím, co kronika v roce 1939 uvádí o přejmenování obce Vrbátky

Za okupace byla naše ryze česká vesnice Vrbátky úředně přejmenována na Weidenbusch, jak hlásaly tabule na nádraží a na začátku obce.

Od roku 1940 do konce války byla kronika dopisována zpětně

V tomto roce byly obecní kroniky zapečetěny, odvezeny do Prostějova na okresní úřad a odtud putovaly do archivu do Brna. Po našem osvobození byly kroniky přivezeny zpět a bylo pokračováno v zápisech. Od roku 1940–1945 byly zaznamenávány důležité události do nové kroniky, která musela být pořízena.

Rok 1941

V tomto roce byla dosti tuhá zima. Největší mrazy byly 26 °C. V polovici května přišly ještě mrazy, které zničily p. Fr. Přecechtělovi všechny sazenice rajsých jablíček. Vy-sázal jich ve svém nově zřízeném sadu 1200. V tomto roce byla zavedena němčina jako povinný předmět v obecní škole už od 2. postupového ročníku. Rovněž úřadování se vede v jazyce německém. Nápis na úřadech, obchodech jsou německé.

V tomto roce bylo v naší obci 720 obyvatel, narodilo se 16 dětí, zemřelo 9 obyvatel.

Rok 1942

Dne 20. března 1942 byl odevzdán zvon z kaple sv. Floriána na válečné účely. Byl odevzdán v Prostějově v jezdeckých kasárnách. Váha zvonu byla 46 kg. Nápis na něm byl: Zvon ulit v Rolnickém cukrovaru ve Vrbátkách pro obec Vrbátky roku 1922. Ulil Skoupý Karel a Ignác Hubka.

V květnu 1942 nastalo šetření o neobhospodařovaných statcích. Dne 1. 10. 1942 obdrželi výměr o nucené správě tyto občané: p. Oldřich Mádr č.42, Jarmila Dostálová č. 39, 40, Dr. Ing. Leop. Šrámek č. 32, Jan Žáček č. 31, Jakub Dokoupil č. 30, Marie Kaprálová č. 45, František Přecechtěl č. 36, Anna Došlíková č. 20. Majitelé těchto domů se odstěhovali a vyklidili budovy dne 19. 11. 1942. Dne 26. 11. 1942 přijely autobusem německé rodiny a nastěhovali se.

V tomto roce musely za prací do Německa i mladé dívky 17–18 leté. Mnohé se raději vdaly a založily rodinu, aby se od hrůz z bombardování a těžké práce v německých továrnách uchránily. Z naší vesnice odešlo do Německa 12 lidí.

Rok 1943

V měsíci červnu nastoupil službu velitel četnické stanice pan František Přikryl. Četnická stanice má tyto členy: František Přikryl – velitel stanice, Josef Valenta – štábní strážmistr, Stanislav Škobrtal – štábní strážmistr, Jan Majer – štábní strážmistr. Velitel četnické stanice obdržel rozkaz zabednit všechna okna na stanici proti bombardování a proti partyzánům.

Pracovním úřadem v Prostějově bylo přikázáno do továren v Německu 8 mužů a 3 dívky. Vdané ženy, zaměstnané v domácnosti, pracovaly nuceně u zdejších Němců v poli.

Rok 1944

Obecná škola má 2 třídy, 102 žáky. Vyučující: Jos. Pekrová, a Vlasta Kobesová. Měšťanská – hlavní škola má 5 tříd, 126 žáků. Vyučující: Fr. Lošťák, Jos. Šebestík, A. Cibulec, V. Vykopal, Z. Zahálková, K. Schneeweis.

Vyučování je stále rušeno nálety, větší žáci se schovávají v krytu ve sklepě, menší jsou posíláni domů. Cvičí se protiletectká obrana, všude se dává voda, písek, háky, tvoří se hlídky.

Po celou válku má obecní tajemník p. Fr. Kempl velkou práci s vydáváním potravinových lístků v obci. Pomáhá mu p. Al. Zbořil, bývalý člen finanční stráže. Na lístky jsou tyto potraviny: chléb, mouka, cukr, maso, sádlo, máslo, sůl, vejce mýdlo, mléko, brambory, zelenina a ovoce.

Rok 1945

Fronta se přibližuje, vyučování přerušeno od 27. dubna do 20. května. Do školy se nastěhovali němečtí vojáci. V první třídě byl lazaret. Pak se střídaly různé složky, které zanechaly školu ve velkém nepořádku.

Jak se fronta přibližovala, nastalo stěhování obyvatelstva z měst k příbuzným na vesnici. Přivázeli nejcennější věci a ukrývali je v různých skrýších. V zahradách a polích se kopají kryty, sklepy se vyklízejí a připravují na spaní. Ve dne i v noci jsou nálety, je už slyšet hřmění děl. Lidé nevyspí, vyčerpaní, postávají v hloučcích po vesnici. Vlaky nejezdí, pošta nejde, jsme bez elektrického proudu. Nejhorší dny.

Neděle 29. 4. Včera odpoledne byl nálet na Prostějov. V 17 hodin pozorujeme od nádraží souboj letadel. Přijel jen vlak od Olomouce. Vlak od Nezamyslic byl napaden letadly. V nádraží stojí transport s benzínovými nádržemi. Přijíždí dlouhý sanitní vlak. Dělostřelba neustává.

Úterý 1. 5. V noci zamazali partyzáni barvou všechny německé tabulky s nápisy, takže se vojáci nemohou orientovat. Odpoledne Němci vyhazují objekty na letišti. Němci zapálili pozorovatelnu na vrahovském kopci. Děla stále hřmí. K 8. hod. večerní projel za střelby ruský tank od Duban ke Štětovicím. Lidé, kteří stáli venku u silnice, polehali do příkopů. Byli div živi. Je to ruský výzvědný tank, který se vydal na objíždku. Vezl s sebou zajaté Maďary. Jeden byl raněn a v Dubanech zemřel.

Středa 2. 5. Transporty v noci zmizely. Vojsko z nádraží rovněž zmizelo i Němci z vesnice. Ráno našli železničáři všechno dokořán, papíry rozházené. Vagon s nábytkem, který stál v nádraží, byl vykraden. Jsme už týden bez proudu a tím i beze zpráv. Stále prší a je velká zima. Spáváme oblečení, připraveni na útěk do sklepa.

Čtvrtek 3. 5. Noc byla velmi klidná, až to každého zaráží. I po celý den bylo ticho. Jedou stále děla po silnici a umísťují se ve Štětovicích, za Vrbátkami, v Dubanech u hřbitova, na Blateckém kopci, u Kralic a Hrdibořic. Jsme jako v kotli, ze všech stran obklíčení. Prší stále a je ještě chladněji. Nálada je hrozná. Nikdo nevydrží doma, lidé se houfují po ulicích, stále se mluví, utěšuje, dohaduje. Nikdo nepracuje, ženy ani nevaří. Do školy se nastěhovali vojáci – motorizované oddíly. Ve škole na dvoře auta, v ulici za školou i vedle školy. Ženy s dětmi z domů u školy se stěhují ke známým. Stále prší. Děláme si všichni zásoby jídla pro pobyt ve sklepech.

Pátek 4. 5. Probudili jsme se hroznými ranami. Dovídáme se, že to Němci vyhazují poslední zbytky na letišti. V 9 hodin jsou opět hrozné detonace, prý vyhazují sladovnu, plynárnu a Wikovku. Slyšíme silné odstřelování z bezprostřední blízkosti. Granáty přeletují Vrbátky. Do cukrovaru se nastěhovala auta, motorky, sanita. Odpoledne se úplně vyjasnilo, slunce svítí. Němci zabavují motocykly. Jsou 2 hodiny odpoledne. Zase už hučí letadla, zdá se, že přímo nad námi. Nálet přímo na Vrbátky. Na střechy dopadají úlomky bomb jako kamení. Skoro všechny střechy jsou poškozeny. Obětí na životech nebylo. Hoří! Zápalnou bombou byly zapáleny chlévy a stodola p. Mezuliánika. To už je velmi smutný obrázek. Je vítr, voda daleko a stříkačka nefunguje. Ale přece je oheň zdolán společným úsilím hasičů a obyvatelstva. Nálada dnes po prvním přímém náletu na vesnici je velmi zlá. Všichni se ptáme: Jak dlouho ještě? Co nás čeká? Co bude zítra? Jsme všichni rozhodnutí spát ve sklepech.

Sobota 5. 5. V 6 hodin ráno bubnuje, že všichni muži od 16–60 let pod hrozbou smrti musí na zákopy. V 9 hodin projíždějí tanky, pancířové vozy, motocykly od Prostějova zpět na Olomouc. Vojsko ze školy odjelo, jdeme se tam podívat. Všude je hrozný nepořádek. Dělostřelba vůbec žádná. Letadla létají jen ojediněle. Vojáci shánějí kola, vyměnili by je i za koně. Rovněž shánějí civilní oděv. Mnohý jej má už pod uniformou. Říkají, že mají munici tak na 2–3 dny. Nejistota nás přímo dusí.

Neděle 6. 5. Tak už je to týden! V noci přeletovala ruská letadla. A zase prší! Na trati Olomouc – Prostějov projíždí vlak za vlakem. Nákladní vlaky, vojsko, celé vlaky lokomotiv. Je jich třeba 20 pohromadě. Zaslechli jsme smutné zprávy z Prahy. Praha prý volá o pomoc. Od Blatce stále přijíždějí vozy s německými uprchlíky od Šternberka a Uničova. Silnice je úplně zatarasena vojskem a vystěhovalci, jezdí se i po polích. Je veliký chaos, Němci hrozně utíkají.

Pondělí 7. 5. Spíme únavou už tak dobře, že jsme mnozí neslyšeli ani pumy ze Štětovic, které tam v noci spadly a zdemolovaly 2 domy. Od Olomouce přijíždějí stále tanky k Prostějovu i ke Štětovicím. V Tovární ulici

byla pod mostem zastrčena pancéřová pěst. Četníci vyhánějí lidi z ulice, protože by mohla explodovat. Vojáci ji pak odstranili. Do vesnice přijelo mnoho vojska. Všichni nabízejí zboží a žádají živobytí. Ve škole je lazaret. Odpoledne byly často nálety. Rovněž dnes jezdí stále vlaky směrem k Prostějovu. Němci odvázejí ze severu všechno možné do Prostějova, pak směrem Konice, pak prý do Čech a do Německa. Jenže trať je už vlaky úplně ucpána. Vlaky už zůstávají stát.

Úterý 8. 5. Dopoledne byl několikrát nálet Rusů i Američanů. Všechny silnice, cesty i polní jsou přecpány prchajícími Němci. Děla jsou umístěna za nádražím, za cukrovarem, v ulici k poště. Ve Štětovicích se kopou zákopy. Rozšířily se zprávy o míru z Londýna. Ale nikdo neví nic určitého. Rovněž se povídá, že Čechy jsou již osvobozeny. Jak bychom si přáli býti v Čechách! Je ¼2. hod odpoledne. Zase nálet, kolikátý už dnes! Tentokrát je to velmi blízko. Prý v Prostějově bombardují nádraží. Hoří asi na pěti místech. A zase nový nálet! A vojáci stále rabují ve vagonech a vozi a čachrují i naši nosí a vozí. Ve škole je ubytováno polní četnictvo. Přivezli s sebou těžce raněného, který ve škole zemřel. Pochovali jej ve školní zahradě v malinách. Měli asi velmi pilno, protože si s kopáním hrobu nedali žádnou práci, celé nohy mu trčely ven. Vojáci kradou kola, aby na nich mohli ujet. Někde dochází k hrozným výstupům. Vojáci jsou opilí z nakradeného alkoholu. Obyvatelstvo utíká před nimi do sklepů. Ve ¼ 11. hod v noci dostávají rozkaz k odjezdu. Od 9 hod večer byl vydán zákaz vycházení na ulici až do rána od vojenského velitele. O 10. hodině večer vidíme krásný ohňostroj směrem Klopotovice – Tovačov. Spousta raket červených, zelených, fialových září na obloze. Je to velice krásný pohled, nedovedeme si však tu podívanou nijak vysvětlit. Střelba pomalu ustává. Slyšíme detonace, asi vyhazují Němci mosty. Po silnici stále odjíždí vojsko. O 11. hod. v noci se rozšířila zpráva, že přijede destrukční

četa, která vyhodí dnes v noci cukrovar do povětří. Jsou učiněny kroky, aby se tomu předešlo.

Naše vesnice byla osvobozena Rudou armádou 9. května 1945. První ruští vojáci přišli časně ráno od Blatce. Blížili se opatrně k vesnici v domnění, že jsou zde ještě Němci. Ti však v noci všichni zmizeli až na tři, které ruský důstojník na dvoře cukrovarském odstřelil. Občané přivedli vojíny Rudé armády do obecní kanceláře, kde je srdečně přivítali a pohostili. Celá vesnice byla záhy na nohou, radostná zvěst se nesla od úst k ústům. Domy byly vyzdobeny prapory, okna se zdobila obrazy p. prezidenta Beneše, Masaryka, maršála Stalina. Od 8. hod ranní přijížděla Rudá armáda od Štětovic. Pronásledovala prchající Němce a ujížděla směrem Dubany, Kostelec, Konice. Kapela odpoledne vyhrávala ruské a české písně. Všude bylo plno radosti, zpěvu, jásotu.

Dne 26. srpna 1946 byl odhalen nápis na pomníku padlých, který hlásá, že 2 rodáci vrbátečtí – Ing. Leopold Šrámek a profesor Jaroslav Novotný byli vězněni v koncentračních táborech a umučeni. K pietní vzpomínce byli pozváni příbuzní obou umučených. O 10. hod. byla slavnostní mše v kapličky. O 11. hod. byli přivítáni hosté z Velkého Meziříčí, kde profesor Jaroslav Novotný posledně působil.

O životě profesora Jaroslava Novotného, po kterém byla pojmenována jedna z vrbáteckých ulic si můžete více přečíst na straně 22.

Dubany, dříve Duban

Citace z dubanské kroniky (redakčně kráceno)

1938

Dne 1. října 1938 zahájila německá říše obsazování odstoupeného území. Lidé poslouchali s velkým zájmem rozhlas a kdo neměl přijímač, šel k příbuzným a známým. Pražská znělka nám zněla jako pohřební hrana, po níž následovaly Jobovy zprávy jedna za druhou.

Obecní zastupitelstvo vyhlásilo obecní sbírku pro uprchlíky ze zabraného území, vybralo několik metrů brambor, luštěnin, mouky, obuvi, šatů a prádla.

1939

Jak se utvářel život ve zdejší vesnici? Žilo se v nepokoji. Blízkost Němců jsme pociťovali stále. Vždyť hranice říše hákového kříže byla už za sv. Kopečkem.

Po státní silnici od Olšan valily se motorizované útvary německé a prušácká bota zpupně dupala po náměstí v českém Prostějově. A český člověk strnule hleděl na toto divadlo. Uvědomil si, že hrubá síla zvítězila nad právem. Nejdrtivěji působil tento stav na generaci starší, která

Vrbátečtí hasiči 1945

prodělala první světovou válku. Byl to velký nápor na nervy, který mnozí neunesli.

Naše obyvatelstvo se chovalo k německé armádě odmítavě, německý voják pak, zfanatizovaný a dezorientovaný nacistickými myšlenkami, měl za to, že přišel nás chránit. Před kým to nedomyslí.

V obecní kanceláři musel býti na čestném místě zavěšen Hitlerův obraz, ve škole v učebnách visely obrazy Hitlerovy a Háchovy. Ve styku s vyššími úřady byl nařízen árijský pozdrav.

Dne 13. listopadu 1939 byl zatčen v Olomouci zdejší rodák, šofér Hynek Koutný.

1940

Život v protektorátě je trudný, je to život otroků. Počíná se objevovat nedostatek masa, mouky, hlavně však tuků. Textilie a boty jsou vydávány na zvláštní poukazy. Vázané hospodářství a přidělový systém se počal vžívat. Pokud se týče poukazů na boty, přišlo do obce na celý rok ani ne 100 poukazů pro 750 obyvatel. Porážky vepřů kontrolovány, zaveden povinný odvod sádla.

To jsou starosti hmotné. Uvědomělí lidé měli ještě jiné starosti. Germanizace veřejného života pokračovala. Jel-li člověk do okresního města, byl již cestou urážen ve svých národních citech. Ve vlaku lepší místa ovládají Němci, kteří vedou slovo. Společenský život byl omezován na nejnutnější míru. V hostincích na zdech se objevily nápisy „Politické hovory zakázány“. Začínala nedůvěra mezi lidmi.

V březnu 1940 byl zatčen zdejší rodák, ruský legionář, plukovník v záloze Leopold Stodola. Vězněn v Dachau, kde v roce 1941 zemřel.

Z nařízení okresního úřadu zavedeny v obci přísné noční hlídky občanstva, nařízeno zatmění. Na podzim roku 1940 protáhlo naší vesnicí německé vojsko vracící se z vítězného tažení z Francie. O cíli svého tažení ovšem mlčeli, ale proslýchalo se, že táhnou na Balkán, což se potvrdilo. Byla to příprava k ruskému tažení.

29. dubna 1940 byl zatčen zdejší rodák (narozen v Margelíkově) Leonard Navrátil, zaměstnanec městského divadla v Olomouci. Vězněn v Olomouci, Breslau, Brigau a Flossenburlu, kde zemřel dle úřední německé zprávy 24. ledna 1943.

1941

Život za okupace stále svízelnější. Životních potřeb více a více ubývalo. Životem si nikdo jistý nebyl. Stačilo anonymní udání na Gestapo a našinec jel tam, odkud byl těžký návrat.

Dne 2. března 1941 schváleny účty za rok 1940 a zakoupen sněžný pluh. Dne 30. března 1941 nastoupil úřad římsko-katolického faráře na zdejší faře p. Alois Bednář,

František Žůrek

Hynek Koutný

dosavadní farář v Růžďce na Valašsku. Týž působil před tím 18 roků v Úvalně u Krnova. Od 1. dubna 1941 počal shora jmenovaný vyučovat náboženství na zdejší škole.

Dne 12. května 1941 byla zrušena v Dubanech Tělovýchovná jednota Sokolská. Sokolský majetek převzala říše a jmenovala správcem toho majetku Františka Bláhu, obecního tajemníka z Duban.

Dne 30. září 1941 byl zatčen v Olomouci zdejší občan 39 letý železniční zřízenec František Žůrek. Byl obviněn ze sabotáže a uvězněn až do ledna 1942, kdy mu byla prokázána nevina. Zakusil slasti gestapáckých mučireň, které do smrti nezapomene.

1942

Jest to rok za okupace nejhorší!

Rok, v němž padlo nejvíce obětí nacistické zvůli, rok Heydrichů. Starosta obce František Zapletal těžce onemocněl a byl odvezen do nemocnice v Prostějově. Úřad obecního starosty bere na sebe v době málo záviděníhodné Josef Smékal, rolník č. 25.

Dne 10. dubna 1942 byl zatčen 54letý zdejší občan František Dyčka, železniční zřízenec. Dle jeho výpovědi za sabotáž. Příčinou jeho zatčení bylo neohlášení krádeže na dráze v Olomouci. Vrátil se z vězení dne 12. července 1943. I on zakusil hrůzy nacistické zvůle.

Dne 31. března 1942 byly sundány ze zdejší věže 3 zvony a odevzdány válečným účelům.

Kino v Dubanech předvádělo německé žurnály, které obecnstvo muselo sledovat a vyslechnout ho bez poznámek. Tyto žurnály předváděla domnělá vítězství německých zbraní.

Koncem června 1942 přijel do naší vsi oddíl německého vojska a provedl prohlídky domů dům od domu. Neostřejší prohlídka byla ve škole. Byly prozkoumány všechny místnosti, školní byt správce školy a zvláště půda. Všichni členové rodiny správce školy horlivě sledovali ruce nacistů, aby nějaký předmět nepodhodili (patrony) a pak z toho nevyvodili důsledky. Co hledali? Zbraně, závadné knihy,

obrazy, busty, a vůbec památky po republice. Bohudíky nebylo ničeho nalezeno, předměty po nichž pátrali, byly zakopány a uloženy v mezistropu na půdě.

Když Němci ovládli veřejnou správu, průmysl, obchod, komunikace, školství, počali se vážněji zabývat germanizací českého venkova zabíráním selských usedlostí tj. zakládání německých buněk v českém prostředí. Ve zdejší obci si vyhlédli tři usedlosti: Usedlost č. 12 Františka Sedláčka, č. 17 Cecilie Ošťádalové, č. 46 Františka Mádra. V čísle 12 se usadil Heinrich Finkbeiner, v č. 17 Martin Nagel a v č. 46 Wilhelm Ohlhansen. Přidělili jim značné výměry polí, stroje a dobytek, který pobrali českým rolníkům z Dražanská.

František Sedláček byl nucen se vystěhovat k příbuznému do Štětovic, rodinu Ošťádalovou stlačili na nejmenší prostor a František Mádr bydlel v Kroměříži.

Ve schůzi obecního zastupitelstva 27. srpna 1942 konané byl vzat k vědomí přípis okresního úřadu, jímž nařízeno zřídit v obci Sbor dobrovolných hasičů.

1943

Noví a noví dělníci i z řad živnostenských a inteligence byli voláni do říše do zbrojního průmyslu a na odklízovací práce, protože Německo je stále bombardováno spojeneckým letectvem. I z naší obce jich tam bylo několik zaměstnáno. Na schůzi obecního zastupitelstva 14. března 1943 bylo oznámeno přijetí hasičského sboru do zemské organizace.

Ve schůzi obecního zastupitelstva dne 15. května 1943 bylo jednáno o rozšíření hřbitova a stavbě nové márnice.

Zásobování se zhoršuje. Přiděly na lístky jsou stále menší, zato dodávky obilí, brambor a píce u zemědělců větší.

Rok 1943 končil za nepříznivých podmínek vyživování, ale vykazoval již veliké úspěchy spojenců.

1944

Na Dražanské vysočině pracovalo několik partyzánských skupin pod vedením zkušených ruských partyzánů,

Ferdinand Franc

Jaroslav Lukáš

kteří sem doletěli letadly. I z naší vesnice byli členy ilegálního hnutí občané Ferdinand Franc a Jan Rožek. Ferdinand Franc fungoval jako spojka partyzánského oddělení a podporovatel. Jeho rodina přechovávala a živila bojovníky z partyzánského oddělení a vydávala se v krajní nebezpečí života.

Ve městech a obcích konány protiletecké kurzy. Řídily je z řad hasičstva. Ve zdejší obci vedl kurzy náčelník hasičského sboru Josef Hudec. Vzhledem k leteckým přeletům a blížící se frontě, nařízeno kopání krytů.

Jak zapůsobila zpráva o invazi ve světě i u nás v obci? (6. června 1944 – Invaze v Normandii – pozn. redakce)

Jaroslav Lukáš

Narodil se 11. července 1913 v Praze. Dětská léta prožil ve Zhoří u Mladé Vožice. Když mu bylo 6 roků, přijal jej do rodiny jeho strýc Karel Dobeš, řídící učitel. Jaroslav Lukáš vychodil nižší reálku v Prostějově, absolvoval obchodní akademii tamtéž a byl přijat za úředníka ve Slovenské Grafii v Bratislavě. V roce 1942 byl zatčen a vězněn na pevnosti Leopoldov. Po 2 letech amnestován a znovu nastoupil službu v Grafii. Když propuklo Slovenské národní povstání, odešel k partyzánům přes Myjavu do kraje mezi Javorinou a Velkým Lopeníkem. Sloužil u II. Stalinovy brigády ve skupině kapitána Miloše Uhra. V celodenním boji s Němci padl dne 20. října 1944 u Predbošackých kopanin.

Poznámka v kronice
„Vzpomínku věnuje Karel Dobeš“

Každý byl přesvědčen, že vítězství je v dohlednu. A tyto pocity ovládaly obyvatelstvo naší obce. Lidé si na setkání sdělovali své dojmy a nemohli se dočkat příštího hlášení z rádia. Nebojácně poslouchali zahraniční rozhlas po celou válku občané Tomáš Skřeček a Josef Gába. Informovali své spoluobčany, ba i dovolovali i jiným poslouchati.

Zahraniční rozhlas hlásí: Slovenské národní povstání vypuklo 29. srpna 1944.

V bojích za svobodu Slovenska padl náš občan Jaroslav Lukáš, úředník, jako hrdina se zbraní v ruce.

Obecní úřad měl novou starost, nábor zákopníků. Vlaky jedoucí směrem k Ostravě a na Valašsko vozily celé kolony mladých mužů ozbrojených krompáči a lopatami. I ze zdejší vesnice putovali četní zákopníci na tuto potupnou práci

1945

Rozhlas a noviny oznamují situaci na frontě. Vánoční prázdniny měly trvat do 11. ledna 1945. Avšak na příkaz Okresního úřadu prodlouženy na neurčito.

Jan Rožek

Růžena Garglová

Měsíc duben 1945 je měsíc přípravy pro příští události. Práce na poli koná se s nasazením života, protože letecké souboje jsou na denním pořádku. V pondělí 30. dubna 1945 o půl desáté dopolední, uslyšeli jsme silné detonace směrem od Tovačova. Sloupy dýmu se nesly k obloze. Přerušili jsme vyučování – poslední vyučování za německé okupace. Téhož dne přijel první vojenský útvar ustupující německé armády „Organizace Todt“ a ubytoval se ve škole. Lidé ve vsi zanechali veškeré práce.

Dobře slyšitelná dělostřelba oznamovala, že fronta se blíží.

Dne 1. května 1945 projel vesnicí, ač tu bylo německé vojsko, ruský tank a ostřeloval sokolovnu. Na tanku byli němečtí a maďarští zajatci. U školy zabočil na polní cestu k Olšanům. Jednalo se o spojkou mezi severním a jižním křídlem Rudé armády. Později se vrátil a složil u občana Ferdinanda France raněného maďarského zajatce Štěpána Farkaše, který zde druhého dne zemřel. Tank odjel směrem k Vrbátkám.

Následující dny nastal všeobecný ústup německé armády od Olomouce a od Tovačova, oba proudy se spojovaly na rozcestí u hřbitova a táhly směrem ke Smržicím. S vojskem jako lavina, valily se vozy německých civilistů, mezi nimi i dubanští kolonisté, prchající s nejnnutnějšími svršky a s jízdními koly.

Vojsko obsadilo školu, sokolovnu, hostince, soukromé domy, auta, dvory a pak i průjezdy. Škola nabyla žalostného vzhledu vojenského ležení. Všechny místnosti byly obsazeny, všude plno bláta, slámy, hader, zbraní a munice. Na dovršení všeho začalo pršet.

Dne 9. května 1945

Ve 3 hodiny ráno Němci vyhodili most přes říčku Blatu. Při přestřelce v naší obci padli toho dne 2 občané: 72letý Alois Garšl a 23letá Růžena Garglová. Též dne zde byli odstřeleni 4 němečtí vojáci a 3 němečtí civilisté. Časně ráno tohoto dne udál se u kostela výbuch německé munice, který poškodil dům č. 35 patřící manželům

Hlačíkovým a vybil okna kolem stojících budov, hlavně kostela a fary.

Kolem 5–6 hodiny ranní bylo slyšet střelbu, spěchali jsme do krytu ve školním sklepu. Později bylo ze vsi slyšet ruské volání a pokřik. Najednou někdo zalomcoval klikou od dveří vedoucí na školní dvůr. Otevřeli jsme. Na chodbu vešel ruský voják s automatickou puškou. Hledal „Germánce“. Přivítání bylo srdečné. Přinesl nám svobodu. Hned nato jsme vítali plukovníka se štábem, který si v bytě správce školy zřídil telefonní stanici.

Po osvobození obce ujal se jejího řízení Místní národní výbor v tomto složení: Jan Rožek – předseda, Ferdinand Franc – místopředseda, členové: Jaroslav Kovář, Hynek Podmolík, Bohumil Spáčil, František Pospíšil, Jakub Šmída, Josef Dlouhý, Josef Kintl, Josef Spáčil, Babiánek Antonín, Vojtěch Kvapil, Hynek Koutný, Jan Foret, a Jakub Štopl.

Štětovice – Stietowitz

Citace ze štětovické kroniky – zapsal Ladislav Ryška (redakčně kráceno):

1938

V červnu 1945 konány volby do zastupitelstva obce, starostou zvolen Alois Zapletal, rolník z č. 22, jeho náměstkem Alois Zavadil, rolník z č. 8.

Spolkový a kulturní život byl celkem mrtvý. Divadelní ochotnický kroužek sehrál 2 divadla pod vedením režiséra Hynka Souška.

1939

Noční osvětlení obce zrušeno a všude zavedeno přísné a kontrolované zatemnění. Okna byla zatažena černými papíry nebo látkami.

V rámci civilní protiletecké obrany konána četná požární cvičení a postavena byla studna na vodu u kaple.

1940

24. září přišlo do obce skoro 1000 vojáků, kteří zde byli ubytováni 2 dny. Ve škole jich bylo 200, vesnice byla přelidněná, zabrali všechny veřejné budovy, stáje i obytná stavení. Byla to část vojska stahovaná na Jugoslávii.

1941–1942

Z vystěhovalců z Dražanska se přistěhovali i někteří do naší obce, jako z Březiny Soldánovi, z Hartmanic (dnešní Niva) Hrubí, z Baldovce 2 rodiny: Zuzalovi a Crhonzovi.

Němečtí kolonisté u nás: V roce 1942 byly zabráný rolnické usedlosti v naší obci, rodina Feitova, č. 18, rodina Nevrklova č. 32 a na tyto usedlosti byli dovezeni dvě německé rodiny: Lietka Johann, vystřídán Adamem Seerem a Liebelt Fridrich s rodinami.

1943–1944

Ve Štětovicích též fungovala spojka s odbojovou skupinou v Dubanech a ve Vrbátkách, byl jím rolník, pan Hubert Rozmánek z č. 56. Stejně jak v okolních vesnicích bylo nařízeno založit Sbor dobrovolných hasičů. Prvním starostou sboru byl zvolen pan Alois Zapletal z č. 22, velitelem pan Jan Chromeček z č. 103.

1945

Na jaře 1945 jsme žili v určitém vzrušení denně, neboť kolem poledne brázdily oblohu roje letadel, nastávaly souboje, bombardování Prostějova, hlavně letiště a různých objektů po okolí.

Dne. 1. května jsme schovávali do sklepů a krytů zásoby jídla a šatstva. Téhož dne přijel od Vrbátek (od Kralic) první ruský tank, který se za obcí opět vrátil. Celou cestu střílel. Pilíře u zahrady před školou byly skoro všechny otlučeny vystřelenými kulkami z kulometu.

Dne 2. května bylo v obci plno vojska, které přejíždělo ke Klopotovicím a Ivani posílit slabou německou pozici. Tím dnem nastal týden nepopsatelného ruchu. Jeden útvar za druhým přejížděl k frontě nebo zpět. Škola, hostince, rolnické usedlosti, domy v obci, všechno bylo plno vojska, koní, vozů, a děl. A tak se tu střídaly různé útvary, se zmatenými rozkazy až do 9. května. Byla tu i Brandenburská divize se svými protitankovými a protiletadlovými oddíly, vozatajstvo i celý štáb s generálem Bieblerem. Pobyt německého generála občanům naháněl hrůzu. Lidé měli po šesté hodině večer zakázáno vycházeti, muži byli nuceni kopati kolem silnice bezcenné protitankové kryty a pořádek v obci ručilo rukojmí, to je 5 občanů se starostou obce, kteří byli zavřeni v hostinci u Kvapilů a hlídání vojákem. V případě nějaké vzpoury měli být odstřeleni. Obyvatelstvo spalo a žilo ve sklepech, ve školním sklepě jich bylo 42 i s dětmi.

Nesmutnějším dnem bylo 4. května, když před večerem vbíhali a vjížděli do naší vesnice občané Klopotovic. Byli vyhnáni velitelem německé obrany, do hodiny museli opustit obec. Plačících lidí se ujali naši občané, část jela do Vrbátek, Duban i Bystročic.

5. května v noci dovezli z fronty u Klopotovic zabitého svobodníka, mladého blondýna a přes protesty místních činitelů ho pohřbily pod lípou u školy. Jmenoval se Hans Schröder.

7. května dostala německá vojska povel k ústupu, přes 10 divizí vojsk různých útvarů prošlo silnicí k Vrbátkám. Teprve 8. května večer nastal v obci klid. Čekali jsme příchod Rudé armády, avšak první ruský voják přišel do obce až ráno kolem 9 hod. Vítání bylo obrovské, na škole zavlála česká vlajka.

Až k večeru nastalo rozčarování. Mnozí vojáci vnikali do domů, kde svým chováním a násilným dobýváním ohrožovali klid, majetek, mravnost občanů. Lidé se pak začali zamykat. City mnohých občanů pro jejich chování hodně ochladly a byli jsme rádi, když 2. června naši obec opustili.

Jak válka změnila život jedné vrbátecké rodiny

Manželé Jaroslav Novotný a jeho žena Marie, rozená Adamcová, dcera místního obuvníka, byli oba rodáci z Vrbátek. Po studiu se přestěhovali do Velkého Meziříčí, kde se pan Novotný stal profesorem matematiky a tělocvikem na místním gymnáziu. Narodil se jim syn Jiří. Jako tělocvikář byl pan Novotný velmi činný v místním Sokole a před válkou byl i velitelem protiletadlové obrany. Na počátku okupace byl jako funkcionář Sokola na udání kolegy zavřen, vyslýchán a kolem vánoc 1941 poslán do koncentračního tábora Osvětim s označením „návrát nežádoucí“. V koncentráku trpěl hladem, zimou a nemocemi. Propašoval odtud dopis-moták, ve kterém zoufalou situaci popisoval. Na následky krutých podmínek 6. 4. 1942 zemřel. Paní Novotnou ve Velkém Meziříčí pronásledovalo gestapo. Vyslýchali ji a chtěli po ní, aby donášela na ostatní spoluobčany. Proto se rozhodla odstěhovat zpět k rodičům do Vrbátek. Po válce, v roce 1946/47, byla na památku pana Novotného po něm pojmenována ulice vedoucí od školy k cukrovaru. Jeho jméno je rovněž uvedeno na pomníku padlých před vrbáteckou kaplí. Obec na tyto své rodáky nikdy nezapomene.

redakce

Klub seniorů

Nápad založit Klub seniorů vznikl již při našem prvním setkání 22. ledna letošního roku. Setkáváme se nejen na káfičko, ale chceme pořádat i různé výlety a zpestřit si tak každodenní život. Schůzky Klubu seniorů probíhají asi jednou za měsíc v odpoledních hodinách ve školícím centru u dolního hřiště ve Vrbátkách a vždy jsou dopředu vyhlášeny obecním rozhlasem.

Registrováno je již přes 30 členů a domluvili jsme se i na ročním členském příspěvku v hodnotě 100 Kč, který použijeme k zaplacení drobného občerstvení na schůzkách a větších posezeních, jako např. na silvestra, nebo na společné výlety. Na jaře jsme se zúčastnili několika výletů. 2. května proběhl zájezd do Vídně pořádaný obcí Vrbátky, 9. května se někteří z nás připojili k výletu prostějovského Svazu postižených na Baťův kanál a k výletu kralického seniorského klubu do Kroměříže.

Během prázdnin jsme se věnovali našim vnoučatům, zahrádkám, odpočívali u moře či při jiných aktivitách, a znovu jsme se setkali koncem srpna před dožínkovými slavnostmi. Některé naše členky – L. Mikisková, V. Kobzová a M. Petruželová napekly výborné koláčky, za což jim patří velký dík. Výborně jsme si na nich všichni pochutnali. 17. září jsme vyrazili autobusem z Vrbátek na zájezd do Choliny, Litovle a Loštic. V Cholině jsme si prohlédli hánácké muzeum se spoustou nádherných exponátů a kostel Nanebevzetí Panny Marie s překrásnou cholinskou Madonou a s pěkným výkladem o vzniku kostela. Pak jsme odjeli do Litovle, kde jsme si nejprve pochutnali v restauraci „Záložna“ na výborném obědě. A protože jsme měli pořádnou žízeň, počasí nám totiž přálo, přesunuli jsme se do pivovaru, kde nás po krátké exkurzi o výrobě piva čekala výborná ochutnávka. Z několika ochutnaných druhů piva si jistě každý vybral to svoje. Pak hurá do Loštic do Muzea tvarůžků, prodejny specialit a tvarůžkové cukrárny. Netřeba zdůrazňovat, jak to v autobuse vonělo při zpáteční cestě. Všem se nám zájezd líbil a již připravujeme další, o kterém budeme včas informovat nejen svou členskou základnu. Chtěli bychom také poděkovat obci za uhrazení nákladů na autobus.

Náš Klub seniorů také spolupracuje se Svazem postižených z Prostějova při pořádání přednášek na zajímavá témata, na které také zveme širokou veřejnost. V září bylo také několik děvčat na výletě v termálních lázních ve Velkých Losínách. Je to velmi krásné místo na odpočinek a ulevení bolesti páteře a kloubů.

Na jaře i na podzim jsme navštívili několik představení Moravského divadla v Olomouci. Obec se rozhodla přispět

každému místnímu seniorovi 50 Kč na jedno divadelní představení, a to 2 krát za rok, a zároveň nabídla po domluvě i zajištění společné dopravy do divadla a zpět. Za to jí chceme také poděkovat.

Momentálně připravujeme rozloučení se starým rokem a příjemné posezení nad kávou i štamprlíčkou slivovice. Z ohlédnutí za uplynulým rokem je to asi vše. Rádi mezi námi přivítáme další zájemce a nové členy z řad seniorů se svými náměty a nápady a nebráníme se ani kritice. Vždyť i tím se člověk učí a posunuje ho to stále dál.

Za Klub seniorů Marie Rohovská

Na který internetový portál půjdete, když budete chtít koupit či prodat použitou věc?

Netuším, kolik z nás ví, že v Dubanech bydlí zakladatel a majitel největšího internetového prodeje použitých věcí v České a Slovenské republice. A i když si myslím, že to už je meta, na kterou může být člověk hrdý, zůstává Ing. Radim Smička skromným člověkem, který se snaží dle svých možností pomáhat a i za to mu patří náš dík.

Jak vlastně vznikla myšlenka založit webový portál, který by se zabýval prodejem použitých věcí?

Byla to vlastně náhoda. Ještě na škole jsem založil server, kde jsem umísťoval novinky ze světa hardwaru. Stále častěji jsem dostával dotazy, proč součástí mých webových stránek není i prodej a tak jsem to zkusil. Když na tuto sekci začali chodit lidé, tak jsem vytvořil vlastní doménu www.bazos.cz. Postupně jsem zkusil rozšířit okruh o zvířata. Nejprve jsem se webu věnoval tak 3 hodiny týdně a lidé tam i přesto chodili. Tak jsem si řekl, přidám další sekce, zkusím i nějakou reklamu a pokud se budu této práci věnovat intenzivně, mělo by to jít. A opravdu to šlo. Od té doby se této oblasti věnuji pořád.

Jak velký záběr má Bazoš?

Působíme v České republice, na Slovensku, v Rakousku a Německu. Denně přijde na Bazoš 200 tis. lidí v ČR a 200 tis. lidí na Slovensku. Každý den se přidává okolo 40 tis. inzerátů. Na trzích v České a Slovenské republice jsme největší internetový portál v prodeji použitých věcí. V Německu a Rakousku je konkurence již jasně daná, tam jsme pouze jedni z mnoha. Zaměstnáváme 7 lidí, 2 z toho z našich vesnic.

Jaká je vlastně práce kolem internetového podnikání?

Každý inzerát se musí zpětně zkontrolovat. Jednak, aby někdo nedával do inzerátů nějaké nesmysly či podvody. Nebo jestli si nějaká firma přes inzeráty neprodává velké množství vlastních produktů. Pak by se pozice s inzerátem nějaké maminky, která prodává věci po dětech, posunula okamžikem vložení např. 200 stovek produktů nějaké firmy až na 201 místo, tedy místo, které je již natolik vzadu, že se k němu těžko někdo dostane.

Jak je možné, že v Čechách a na Slovensku se vám podařilo získat největší obchodní podíl?

Byl jsem ve správný čas na správném místě. Pokud bych do tohoto trhu vstupoval dnes, už by se mi to nepodařilo. To je i případ Rakouska a Německa. Tam je již jasně dané rozložení obchodních pozic. I další okolní země již mají své lídry a firmy si své pozice drží. Jediná možnost, jak zvýšit podíl v jiných zemích je přes nákupy jiných společností a to bych nechtěl. Nejde jen tak koupit jiný server a předělat jej na svůj systém.

Opravdu to bylo jen dobrou, že se podařilo tak výrazně prorazit?

Možná jsem dělal i méně chyb než ostatní. Například spotřebitelé špatně nesou častou změnu vzhledu či funkčnosti webu, na který rádi chodí. My se držíme osvědčeného vzhledu a změny se snažíme dělat tak, aby na spotřebitele měly co nejmenší dopad. Ale to nejdůležitější je, že jsem své myšlenky věřil a vydržel jsem u ní.

Děkuji za rozhovor, redakce

V roce 2015 nás opustili...

Rostislav Dubný, Vrbátky, 59 r.
Věra Nakládalová, Dubany, 80 r.
Jiří Šindler, Štětovice, 51 r.
Miloslav Holinka, Vrbátky, 65 r.
Marie Borůvková, Dubany, 87 r.
Marie Arnoldová, Dubany, 99 r.
Josef Kintl, Dubany, 71 r.
Josef Rozehnal, Dubany, 72 r.

Mgr. Václav Němec, Vrbátky, 66 r.
Miroslav Benetka, Štětovice, 64 r.
Ladislav Vlach, Štětovice, 71 r.
Marie Rampouchová, Dubany, 75 r.
Jarmila Michlová, Štětovice, 85 r.
Julie Rozehnalová, Dubany, 72 r.
Zdenka Staňková, Vrbátky, 70 r.
Jarmila Hradská, Štětovice, 84 r.

Zbyněk Ustrnul, Vrbátky, 65 r.
Jaroslav Rozehnal, Dubany, 83 r.
Svatopluk Chytil, Dubany, 67 r.
František Přidal, Dubany, 74 r.
Jan Taichman, Vrbátky, 61 r.

Potřebujete měkoučkový dárek na Vánoce?

Možná by vám mohla pomoci Čakky

Při návštěvě štetovické Zlaté farmy a pravidelném nákupu opravdu výborných domácích mléčných produktů jsem si všimla velmi pěkných zástěrek s motivy zvířátek. Když jsem se pídila po tom, kde je možné takovouto zástěrku koupit, zjistila jsem, že je šije Veronika Bartošková ze Štetovic alias Čakky.

Mrkla jsem se na ukázkou jejich prací na www.fler.cz/cakkuska a zjistila jsem, že šije nejen zástěry, ale i oblečení, různá zvířátka a hračky či polštáře, dokonce i s věnováním.

Jelikož patřím v této oblasti k těm méně šikovným, potěšilo mě, že někdo v našich obcích nabízí šití na zakázku.

Ráda bych se zeptala, s čím vším se na vás můžeme obrátit?

Nabízím lidem široké spektrum služeb a to přes opravy a úpravy oděvů, zakázkové šití, nadměry, ale i hračky,

dětské i dospělácké zástěry, polštářky a dárkové zboží s věnováním. Díky koupi vyšívacího stroje nabízím vyšívání textu, monogramů, ale i obrázků dle přání.

Proč jste se rozhodla začít podnikat v oblasti šití?

Je to určitá forma relaxace od náročného zaměstnání. Živnost jsem se rozhodla otevřít teprve tento rok na jaře a zatím se snažím zvládat zaměstnání i živnost. Práce mě velmi baví a těší mě, když se moje výrobky líbí. A když mi někdo dokonce pošle fotku dcerky, jak vaří v mé zástěrce nebo chlapečka, který usnul s mým muchlíkem či vnučku, která darovala babičce vyšívání polštář, říkám si, není nic lepšího než dělat něco, co přináší radost.

Děkuji redakce

Na jaké nejbližší akce se můžeme těšit?

Bližší informace naleznete na www.vrbatky.cz

- **19. 12. 2015** / Adventní varhanní koncert v Kostele Narození Panny Marie v Dubanech, varhanník Mgr. art. Ondřej Mucha hudební pedagog
- **23. 1. 2016** / Přednáška na téma Řez ovocných stromů, Školící centrum Vrbátky, garant přednášky: Ing. Pavel Maláč, CSc. a Ing. Martin Dokoupil

- **29. 1. 2016** / Sokolský ples
- **6. 2. 2016** / Školní ples
- **20. 2. 2016** / Obecní ples
- **12. 3. 2016** / Dětský maskarní karneval
- **12. 3. 2016** / Šibřinky – maskarní ples

Druhé narozeniny skautského přístavu Tamatea Vrbátky

Junák – český skaut, Přístav Tamatea Vrbátky slavil letos v listopadu už své druhé narozeniny. Samotné skautské oddíly už jsou ve Vrbátkách ale o rok déle. Za dobu své existence prošlo skautem ve Vrbátkách téměř 50 dětí. Někteří z nich zjistili, že skautování není pro ně, jiní zůstali dodnes. Zúčastnili se s námi již tři skautských vodáckých táborů, zamykání či odemykání Dyje, poměřili své síly s oddíly z jiných měst i krajů ve Svojsíkově závodě, Závodě vlčat a světlušek, „vyplachtili“ si diplomy na SKARE – skautské plachetní regatě nebo závodu Viking Race, užili si spoustu zábavy na celostátním setkání vodních skautů NAVIGAMUS, které se koná jednou za 3 roky a spoustu dalšího od družinových výprav do přírody po společného setkání před vánočními svátky na Vánoční pohodě a Betlémském světle.

Ale členství v Junáku není pouze o výplni volného času a zajímavých akcích. Junák není zájmovým kroužkem. Posláním Junáka je podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě a celému lidskému společenství v souladu s principy a metodami, stanovenými zakladatelem skautského hnutí, lordem R. Baden-Powellem a zakladatelem českého skautingu prof. A. B. Svojsíkem. Východiskem skautingu je přesvědčení, že svět může být skutečně lepší. A že záleží na každém člověku, co pro to udělá. Skauting je tedy projekt, jehož posláním je zlepšovat svět skrze jednotlivé lidi, kterým pomáhá vstoupit na cestu dobrovolného zájmu o vlastní rozvoj i rozvoj nejbližších lidí.

Skautská výchovná metoda vede mladého člověka na cestě osobního růstu, je soustavou výchovy a sebevýchovy vedoucího k upevňování charakteru, vytváření hodnotového systému, rozvoji dovedností a znalostí. A o to vše se snažíme v našich oddílech.

A proto děkuji všem sponzorům a podporovatelům, bez kterých by naše oddíly nebyly tam, kde jsou po stránce vybavení a díky nimž si můžeme dovolit přispívat našim členům na jejich vzdělání a držet ceny akcí na úrovni přijatelné pro rodinné rozpočty.

Děkuji také rodičům našich členů, kteří si uvědomují, jaké je naše poslání, a věří, že skautská výchova je součástí vzdělání. Děkuji jim, že své děti podporují v docházkách na schůzky, i když se možná dětem někdy nechce, protože ví, že aby naše společná práce měla smysl, je třeba, aby byla soustavná a že pravidelná docházka je součástí výchovy k zodpovědnosti. Že jsou ochotni podřídit program rodiny, aby umožnili svým dětem zúčastnit se akcí přístavu a v neposlední řadě, že jsou také ochotni přiložit ruku k dílu, když je třeba.

Největší poděkování však patří všem našim členům, že jsou s námi a že nám svými pokroky dokazují, že jsme na správné cestě. Že svou účastí obohacují společné akce, jsou připraveni se učit a své znalosti a dovednosti prokázat při různých soutěžích. Že se podílejí na přípravě programu a jsou součástí naší velké party.

A nakonec děkuji všem vedoucím, kteří věnují svůj volný čas a schopnosti dobré věci a pomáhají tak dětem v naší obci dát jejich volnému času smysluplnou náplň a směr.

Helena Zedníčková
kapitánka přístavu

Memoriál má již u sborů z Olomouckého kraje tradici

Poslední neděle v září již po osm let patří hasičskému klání našich dětí z celého Olomouckého kraje. Nultý ročník jsme poprvé dělali v roce 2008. Jak jistě skoro všichni víte, tato soutěž vznikla na popud toho, že jsme chtěli uctít památku našeho kamaráda, bratra hasiče Zdenka Šmehlíka. Když jsme začínali, byli jsme rádi, že přijeli aspoň naši kamarádi hasiči z Vrahovic. Určitě nás v té době nenapadlo, že za pár let, bude tato soutěž slavit takový úspěch, že se na ni budou sjíždět sbory z celého Olomouckého kraje. Letos se soutěže zúčastnily tyto sbory: Blatec, Senice na Hané, Vrahovice, Lipová, Bělkovice-Laštany, Jednov, Hněvotín, Lešany, Dub nad Moravou a Suchdol.

Pro bližší představení čtenářům Trianglu je to závod požárnícké všestrannosti pro mladší (děti od 7 do 11 let, i příprava – tzn. děti mladší 7 let), starší žáky hasiče (děti od 11 let do 15 let) a dorost (mládež od 15 do 18 let). Soutěžní tříčlenná družstva běží určitý okruh na čas, cca 2–3 km a v tom okruhu je různě rozmístěno 5 soutěžních stanovišť. Na prvním stanovišti musí každý člen uvázat jeden uzel, který si vylosoval, na druhém mají za úkol zorientovat mapu pomocí buzoly a určit azimut a každý člen pak ještě musí určit topografickou značku. Třetí stanoviště je střelba ze vzduchovky, kdy každý člen má tři rány. Čtvrté stanoviště – zdravotěža, kde soutěžní družstvo musí jednoho ze svých členů ošetřit – buď zraněné koleno, nebo zavázat ruku do trojcípého šátku. A poslední stanoviště je požární ochrana. Zde musí každý soutěžící poznat jednu vylosovanou grafickou značku a dále určit, čím se hasí či nehasí daná látka,

kterým přenosným hasicím přístrojem apod. Tuto soutěž jsme si jen tak nevymysleli, je totiž přesně stanovena směrnicemi Plamen. A i když to tak možná vypadá, není to nic lehkého. Zvláště když musí ještě běžet rychle takový kus cesty.

Nám se letos podařilo sestavit pět tříčlenných soutěžních družstev. Některé děti začaly chodit teprve od září, takže byly vyložené nováčky. I tak si tuto soutěž alespoň zkusily a nevedlo se jim nejhůře, protože v naší hasičské klubovně máme dva nové krásné poháry. Jeden za třetí místo v kategorii starší žáci a jeden za druhé místo v kategorii dorost. A věřte, že to nebylo opravdu nic lehkého, zvláště u starších žáků, kde bylo dohromady 13 družstev.

Ještě na závěr bych chtěla zmínit, že tato soutěž by se nemohla konat bez velké snahy všech zúčastněných, protože zorganizovat soutěž dá velkou práci. A nešlo by to ani bez přispění sponzorů. Každý rok nám na poháry, medaile a další věcné ceny přispívá Obec Vrbátky, pan Milan Indrák a pan František Konečný, který obzvláště letos přispěl opravdu velkou částkou, která nám velice pomohla, protože družstev je každý rok více a musíme nakupovat více cen. Touto cestou jim ještě jednou velice děkujeme a budeme rádi, když se najdou i jiní sponzoři z našich obcí, kteří podpoří tuto akci, nejenom finanční částkou, ale třeba i účastní a podporou našich dětí.

Čtenářům Trianglu přeje celý náš sbor hasičů ze Štětovic příjemné prožití svátků vánočních a do Nového roku 2016 mnoho úspěchů.

Kateřina Šňupárková, SDH Štětovice

Dubanské varhany volají o pomoc

Královský nástroj – varhany – bývají často největším, nejdražším, nejtěžším i nejsložitějším ze všech klasických hudebních nástrojů. Varhany jsou však i výtvarným dílem, neboť jejich skříň dotváří podstatným způsobem prostor, ve kterém se nacházejí, zejména jsou však hudebním nástrojem a zvuk je nejcennějším, ale zároveň i nejzranitelnějším. V neposlední řadě jsou však varhany i strojem – technickým dílem, neboť je zapotřebí značných zkušeností a umu postavit tak složitý hudební nástroj.

Dubanské varhany postavila firma Gebrüder Rieger-Jögendorf s opusovým číslem 80. Nástroj pochází z prvního období a počátečního velkého vzestupu firmy. Bratřím Riegrovým se dostalo mnoha mezinárodních uznání, včetně předního Lyonského varhanáře. Vyrobeny byly v roce 1885 a následně instalovány na kůru našeho chrámu v roce 1886. V roce 1928 byla poprvé provedena výměna některých píšťal. Skříň varhan byla natřena a polychromována o rok později. Generální oprava byla provedena v roce 1944, tuto opravu provedla firma Josefa Melzera z Kutné Hory. Varhany byly rozebrány, vyčištěny a naladěny. Do spodního manuálu bylo vestavěno tremolo a do horního nový hlas *vocs celestis* 8. Další oprava byla provedena v roce 1969. V roce 1997 byla zhotovena nová pedálová klaviatura a v roce 2004 bylo provedeno ošetření proti dřevokaznému hmyzu a varhany byly i laděny.

Naše varhany mají obrovskou cenu jak z historického hlediska, tak z hlediska materiálového, neboť píšťaly jsou vyrobeny z cínu, což zaručuje, že tón je jasný a jednoznačný. Dubanské varhany disponují jedenácti znějícími

rejstříky na kuželových vzdušnicích ovládanými mechanickou trakturou. Jsou vybaveny dvěma manuály a pedálem.

Během 130 letého provozu se na nástroji zákonitě projevuje celková opotřebenost, což přispívá k výskytu různých funkčních a vzhledových závad. Jednou ze závažných závad je celková netěsnost vzduchového mechanismu. Ale snad nejzávažnějším poškozením je dost silné napadení červotočem, což může při ponechání tohoto stavu za čas ohrozit jednak funkčnost, popřípadě narušit vlastní statickou pevnost nástroje. Ponecháním varhan jejich osudu, a bez jakéhokoli zásahu proti tomuto škůdci, dojde k jejich naprosté devastaci a prakticky celkové likvidaci.

Záměrem generální opravy a konzervace, která bude vyžadovat nemalé peníze, je odstranit tyto vzniklé závady a zabezpečit celkovou životnost varhan a také dosáhnout lepší spolehlivosti nástroje.

Prosíme všechny, kterým není lhostejné dědictví otců, aby přispěli darem na opravu varhan v kostele Narození Panny Marie v Dubanech, která je ve fázi plánování. Bez darů nebude možné v dnešní době opravu naplánovat ani zahájit.

Děkujeme za Vaši jednorázovou či opakovanou finanční pomoc na opravu varhan zaslanou na účet farnosti Dubany: **4021220369 / 0800, vzkaz pro příjemce – „Sbírka na varhany“**.

Pokud nezůstanete anonymní a sdělíte nám jméno i adresu, popř. název organizace a IČ, zašleme Vám na konci kalendářního roku potvrzení o daru pro uplatnění odpočtu z daně (jak u zaměstnavatele, tak pro Finanční úřad).

Za vaše dary děkuje farnost Dubany,
páter Antonín Koman SDB a
radní Miroslava Burešová

Názory spoluobčanů

Poděkování

Vážení spoluobčané, ráda bych touto veřejnou cestou poděkovala panu Mgr. Václavu Němcovi, který tohoto roku podlehl těžké nemoci, za dlouholetou a usilovnou práci pro obec z pozice zastupitele a hlavně terénního pracovníka. Jeho práce s rómskou komunitou byla velmi těžká, intenzivní a velmi nadstandardní a jen obtížně se na ni navazuje v takové úrovni, kterou pan Němec nastavil. Výsledky jeho práce pro běžného občana nebyly tak hmatatelné a někdy byly i velmi kritizovány, ale dosáhl velkých změn v tomto tak rigidním terénu, kdy sociální práce nemůže stavět na předpokladu, že ji tito jedinci či sociální skupiny sami vyhledají v jejích institucích. A přitom právě oni jsou nositeli takových životních témat, k nimž se sociální práce tradičně obrací. Za Vaši práci Vám děkuji.

Dále bych ráda poděkovala kulturní komisi za její pracovní nasazení, výbornou organizaci a postupné rozvíjení kulturního a společenského života v našich obcích. Jsou to hodiny a hodiny příprav a samotné realizace každé kulturní akce. Myslím, že vrcholným dílem tohoto roku byla uskutečněná výstava v rámci dožinek „Jak se dříve žilo a hospodařilo“. Především bych chtěla jmenovitě poděkovat paní Jitce Šálkové, paní Kateřině Kubjátové a slečně Martině Stokláskové. Přeji kulturní komisi a výše zmiňovanému triu dam, aby vytrvaly ve své tak velmi nadstandardní práci, která obec rozvíjí a snad i možná stmeluje.

Miroslava Burešová

Kovářské řemeslo v Dubanech

Ve svém dnešním příspěvku do časopisu Triangl nebudu nic kritizovat, nikoho kárat, ale jako pamětník vzpomínat.

V každé hanácké dědině byl vždycky obchod, hospoda a kovárna. Kovárna, protože sedláci měli koně, které bylo třeba kovat a zemědělské stroje a nářadí, které bylo nutné opravovat, případně obnovovat. Dnes se budu věnovat kovářskému řemeslu.

Na rozhraní 19. a 20. století, na místě současného domu č. p. 48, měl kovárnu pan Tomáš Pluskal. Já už si ho nepamatuji, protože v 1. světové válce musel narukovat a z války se už nevrátil. Položil svůj život „za císaře pána“. Je uveden na pomníku padlým v 1. světové válce, který stojí před školou jako nezvěstný. Jeho manželku si už pamatuji. Žila v domku se svou dcerou Annou. Víím, že velmi dlouho nebrala po manželovi důchod, protože byl uváděn jako nezvěstný. Až se prokázalo, že padl, pak teprve jí byl přiznán důchod.

Pan Tomáš Pluskal pocházel z Olšan a měl kromě dcery i syna Františka. Ten bydlel s rodinou v druhé části domu. Se svou ženou měli pět dětí. Anežku, Františka, Čestmíra, Věru a Jaroslava. Z nich žijí už jen dva, nejmladší Jaroslav v Držovicích a nejstarší Anežka, provdaná Balounová v Dubanech č. p. 101. Syn František byl také vyučen kovářem, ale pracoval v továrně Sigmundů, později v národním podniku Sigma v Lutíně.

Druhý kovář, pan František Dokoupil měl kovárnu „Na Trávníkách“ na místě, kde v současnosti bydlí rodina bývalého starosty Františka Dostála, tj. v čísle popisném 59. Žil tam se svojí maminkou a byl svobodný. Měl středně vysokou, ale statnou, nikoliv břichatou postavu, zdánlivě nemotornou. Dokázal ovšem občas překvapit spoluobčany tím, že při normální chůzi udělal salto, dopadl na nohy a pokračoval klidně v chůzi dál. Jako řemeslník byl zručný a pracovitý. Mimo kovařinu vyráběl pilníky a vlečky na zakázku. Po „vítězném únoru“, když mu zemřela matka, prodal domek s kovárnou a odešel pracovat do národního podniku Sigma v Lutíně. Tam si našel životní partnerku a dožil v Lutíně. Nám klukům utkvěl v paměti zejména tím, že z výprodeje vozidel Wehrmachtu po 2. světové válce získal motorku Zündap o úctyhodném obsahu 1000 ccm se čtyřválcovým motorem, což byla na tu dobu opravdu rarita.

Třetím kovářem v Dubanech byl pan Rudolf Mrhálek, ten měl kovárnu ve dvoře domu č. p. 108. Jeho kovárna už byla vybavena i bucharem a dalším moderním zařízením. Do kovárny se chodilo a jezdilo zezadu od sportovního hřiště házenkářů. Po vzniku JZD pan Mrhálek také vstoupil do družstva, koval družstevní koně a opravoval zemědělské stroje. Mimo své řemeslo měl pan Mrhálek i „koníčka“, spíš „koně“. Byl totiž vášnivým nimrodem a protože byl i společenský, nechyběl na žádném honu.

Po vstupu do JZD se do jeho dílny dostal jako pomocník Jaryn Horný, všeobecně známý pod přezdívkou „Marha“.

Byl to v podstatě hodný, dobrosrdečný a kamarádský chlapec, který neměl příliš šťastné dětství ani mládí. U pana Mrhálka se neoficiálně vyučil a zvládal všechnu práci. Byl tak šikovný, že dokázal vykovat podkovičku pro štěstí, nebo kovovou růžičku jako dárek pro někoho. Protože své dětství prožil „na ulici“ a mládí „v hospodě“ a také vinou některých koňařů, se kterými navázal kontakt v kovárně, propadl alkoholu. I přesto byl mezi námi kluky velmi oblíben, protože nezkazil žádnou legraci. Časem si našel i děvče, slovenku, která byla patrně na brigádě v cukrovaru a bohužel trpěla epilepsií. Oženil se a odešel s ní na Slovensko. Tam se zřejmě s tou svou láskou k alkoholu dostal z deště pod okap a tak po nějakém čase přišla do Duban zpráva, že po jednom návratu z hospody usnul s cigaretou v posteli a uhořel. Jsem přesvědčen, že kdyby měl řádnou výchovu, řádně se vyučil kovářskému řemeslu, určitě by nepodlehł alkoholu a byl by v daném oboru špičkovým řemeslníkem. Věřte, že na něj vzpomínám opravdu v dobřem. Kdo jste ho znali, dáte mi jistě za pravdu.

Jiří Dubanský

Předzahrádky

Vážená redakce, rozhodla jsem se napsat Vám pár myšlenek, co mě tak napadlo. Kamarádka, co je také na mateřské dovolené jako já, se mě v létě ptala, zda jsem slyšela hlášení místního rozhlasu o soutěži pro milovníky zeleně o nejkrásnější předzahrádku. No neslyšela. Ale podívala jsem se na webové stránky obce a opravdu, komise pro životní prostředí takovou soutěž vyhlásila. A od té chvíle jsem si na procházkách s kočárkem začala více všimát, jak vypadají naše ulice a předzahrádky. Většinou chodíme s kamarádkami ke školce, do obchodu a tak, a okolí už si ani nevšímáme.

Taky jsem si řekla, že určitě pěkné předzahrádky budou u členů té komise. No bohužel na stránkách obce zrovna tato komise žádné členy uvedeny nemá. Tak nic. Tak jsem se rozhlížela po předzahrádkách. Jako předzahrádku jsem se snažila brát vždy to, co mohou z ulice vidět kolemjdoucí. Většinou jsem viděla jen kus pozemku nanejvýš tak s trávníkem a zaparkovanými auty, někdy jen holý pás trávníku před plotem či domem. Na travnaté ploše bývá tu a tam nějaký stromek, často je vidět, že je to velmi mladá výsadba. Tak nějaký rok potrvá, než to bude opravdový strom. Jistě, pro snadnou údržbu sekačkou určitě vhodné. A pro parkování také. Ale jinak? Jak ale potěšilo, když někde, i když opravdu zřídka, byly na oknech domu truhlíky s kvetoucími muškáty! Hned celý dům jakoby rozkvetl. Nebo alespoň pás květin mezi domem a trávníkem. Nebo keříček růží v rohu trávníku. Pravda, jsou i domy, kde majitelé mají předzahrádku opravdu pěkně udržovanou, plnou keříčků a květin. Těch je ale opravdu jen velmi málo, spíš

se jedná o výjimky. To častěji je vidět ulice bez jediného stromu či květiny.

Ale nebylo by pěkné, kdyby se z těch výjimek stalo pravidlo? Kdybychom vedli naše děti do školy či školky kolem domů se spoustou voňavých květů pěkných napohled? To by byl přece pěkný začátek dne, že? Tak už končím a jsem zvědavá, jak soutěž dopadne a jaký přínos bude mít pro lepší vzhled našich předzahrádek. A já pak příštím rok na parapety oken určitě nějaký truhlík s kyticí dám!

S pozdravem maminka z Vrbátka

Festival Mateřinka

Již třetím rokem se naši nejmenší občanci z MŠ v Dubanech rozjeli do prostějovského divadla, aby reprezentovali naši školku a zúčastnili se oblastního kola Festivalu Mateřinka.

Festival Mateřinka je celostátní nesoutěžní přehlídka hudebních, tanečně-sportovních a dramaticko-výtvarných pódiových vystoupení, jako veřejná prezentace práce mateřských škol a předškolních zařízení v ČR. Celostátní kolo se koná každoročně vždy v květnu v Nymburce pod záštitou MŠMT ČR, České komise pro UNESCO a mnoha dalších. Festival je místem příjemných setkání, přináší dětem radost a hlavně přispívá k jejich osobnostnímu rozvoji. Každé vystoupení před malým či velkým publikem pomáhá formovat děti v jejich postojích a přináší jim do života tak nesmírně důležité zkušenosti a dovednosti, v dnešní době často označované jako kompetence.

Prvním rokem naše děti vystoupily s pásmem adventních básní, druhým rokem s dramatizací „Jaro na dvorečku“ a v letošním roce zabodovaly s hudebně-pohybovou dramatizací pohádky „Šíleně smutná princezna“. Každým rokem sklízí jejich vystoupení bouřlivý potlesk, což přináší radost a slzy štěstí nejen malým umělcům, ale i jejich rodičům. Velký dík za kus poctivé práce patří zejména jejich učitelkám Marii Petruželové a Petře Fládrové.

Již se těšíme, jaké vystoupení si připraví pro další ročník.

Vlasta Hrbatová

Narozené děti 2014 (X–XII) – 2015 (I–VIII)

Václav Mikulka; Vanesa Gáborová; Viktorie Wolfová; Štefan Gábor; Laura Čurejová; Daniel Juřík; Tereza Nedomová; Klára Rozehnalová; Michaela Morávková; Natálie Bublíková; Klára Nakládalová; Jan Sedlák; Viktorie Dokoupilová; Alice Popelová; Lucián Cejtchaml.

Fotografie dětí se pořizují na vítání občánků. Pokud se vítání občánků nemůžete zúčastnit a rádi byste fotografii svého miminka měli v Trianglu zveřejněnou, pošlete ji prosím na adresu: podatelna@vrbatky.cz.

Děkujeme.

Alice Popelová
Štětovice

Daniel Juřík
Vrbátky

Jan Sedlák
Dubany

Klára Nakládalová
Dubany

Klára Rozehnalová
Vrbátky

Lucián Cejtchaml
Dubany

Michaela Morávková
Vrbátky

Václav Mikulka
Dubany

Vanesa Gáborová
Dubany

Viktorie Wolfová
Dubany

Viktorie Dokoupilová
Štětovice

1

Fotografická soutěž

V loňském čísle časopisu jsme vyhlásili fotografickou soutěž pro vás čtenáře o nejkrásnější či nejzajímavější fotografii ze života v našich obcích. Jsme rádi, že nám do redakce přišlo docela velké množství zajímavých obrázků a momentek. Děkujeme všem, kteří se soutěže zúčastnili.

Bohužel některé opravdu pěkné fotografie jsme nemohli do soutěže zařadit, protože na nich není něco, z čeho by bylo patrné, že je to z našich vesnic nebo jejich okolí.

Současně jsme se rozhodli, že v této soutěži budeme pokračovat i příští rok. Kromě ocenění věcnými cenami se stane některá z fotografií, která se umístí na prvních místech, titulní stranou Trianglu. Je to tedy výzva pro vás všechny fotografy amatéry a my se už těšíme na další spoustu krásných obrázků.

Vítězné fotografie prvního ročníku soutěže, které jsou oceněny pěknými věcnými cenami, vám teď představujeme:

3. místo a dárkový balíček v hodnotě 300 Kč získává Martin Bureš za fotografii „Naše Hanačka“, na druhém místě, oceněném dárkovým balíčkem za 500 Kč, se umístila fotografie „Jaro v Dubanech“ od Pavly Kamenské a vítězem soutěže a výhercem hlavní ceny, dárkového koše za 1000 Kč, je foto „Moře ve Vrbátkách“ (namrzlé pole) od Marie Hálové.

Všem vítězům ještě jednou gratulujeme a již nyní se těšíme na další vaše fotografie. redakce

2

3